

KURIER WILEŃSKI

4-5 lipca 2024 r.

Nr 75 (19436) Cena 1,00 euro www.kurierwilenski.lt

W numerze

Przyczyny niepowodzenia wileńsko-nowogródzkiej AK pod Wilnem »11-13

Nowy przewóz pacjentów »16-17

Antyrekord: 20 utonięć w czerwcu »18

Ile wydamy na generalny remont mieszkania w 2024 roku? »19

Minister RP Kosiniak-Kamysz na Litwie: „Ochrona granic Polski i Litwy to temat europejski”

Wicepremier RP oraz minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz odbył pierwszą oficjalną wizytę na Litwie. Polski polityk spotkał się ze swym litewskim odpowiednikiem Laurynasem Kasčiūnasem oraz odwiedził granicę z Białorusią. »2

Polska uczelnia w Wilnie ma nową siedzibę

»7

Rola litewskiej diaspory w historii Litwy

»14-15

9 771392 040028

**KURIER
WILEŃSKI**

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwilenski.lt)

Zastępcy red. naczz.:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwilenski.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwilenski.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwilenski.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwilenski.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

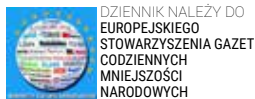
Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie pra-
wo do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów w ramach konkursu Polonia
i Polacy za Granicą 2023-2024.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsa-
miana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów i Fundacji „Pomoc Polakom na
Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Kosiniak-Kamysz na Litwie: ochrona granic Polski i Litwy to temat europejski

Pierwszym punktem wizyty na Litwie obu ministrów był punkt kontrolny w Podwarańcach w rejonie wileńskim. Jednym z celów wizyty Kosiniaka-Kamysza na Litwie było omówienie sytuacji na granicy z Białorusią. W komunikacie wydanym przez MON pisze się, że od 2021 r. reżim w Mińsku sztucznie podtrzymuje kryzys migracyjny. „Nielegalna migracja jest inspirowana i kierowana przez służby białoruskie. Polska i Litwa od początku kryzysu wzmacniają swoje siły na granicy oraz rozbudowują infrastrukturę obronną” – podał polski resort obrony.

Polski minister na spotkaniu z dziennikarzami oświadczył, że na granicy UE z Białorusią trwa wojna hybrydowa. Ochrona granic nie jest tylko problemem państw ościennych, ale całej Europy. „Będziemy występować na forum UE i NATO, żeby uczynić z zagadnienia ochrony granicy polskiej i litewskiej temat europejski, bo taki on w istocie jest” – oświadczył szef MON.

Obaj ministrowie zapewnili, że instytucje obu krajów będą dzielić się doświadczeniem. Między innymi przy budowie systemów umocnień granicznych. „Polska ma w dziedzinie ochrony granic bardzo duże doświadczenie. Myślę, że tym doświadczeniem będziemy mogli się podzielić” – zapewnił Władysław Kosiniak-Kamysz.

Laurynas Kasčiūnas poinformował, że Litwa będzie inwestowała we wzmocnienie granicy z Rosją i Białorusią. Na ten cel, w ciągu dekady, państwo ma przekazać 600 mln euro. „To oznacza 30–40 mln każdego roku. W niektórych przypadkach

Władysław Kosiniak-Kamysz z Laurynasem Kasčiūnasem udął się na granicę litewsko-białoruską Fot. Dainius Labutis, ELTA

nawet więcej” – zaznaczył szef resortu.

Pod koniec maja minister obrony narodowej RP zaprezentował podstawowe założenia narodowego programu odstraszania i obrony „Tarcza Wschód”, którego celem jest „wzmocnienie zdolności Wojska Polskiego, w tym wzmocnienie systemów wykrywania, ostrzegania i śledzenia, przygotowanie wysuniętych baz operacyjnych, przygotowanie węzłów logistycznych oraz stworzenie odpowiedniej infrastruktury dla systemów antydronowych”. „Będziemy wzmacniać zaporę, która w wielu miejscach okazała się nieszczelna i nieskuteczna. Tutaj działania prowadzi MSWiA, które wzmacnia i modernizuje zaporę, ale jest to działanie odrębne od »Tarczy Wschód«, która ma być działaniem o charakterze militarnym. Jedno z drugim będzie się uzupełniać. To jest plan wieloletni na lata 2024–2028. Będziemy współdziałać z naszymi partnerami i sojusznikami w ramach NATO i Unii Europejskiej, szczególnie z państwami nadbałtyckimi” – tłumaczył wówczas Władysław Kosiniak-Kamysz.

Strona litewska powiadomiła, że jest zainteresowana projektem „Tarcza Wschód”. „Rząd Litwy podjął decyzję w sprawie budowy linii obrony. W Polsce tym odpowiednikiem jest »Tarcza Wschód«. Te działania będą się uzupełniały. W tym samym czasie będą chronione granice obu krajów. Chcemy uzyskać na te działania finansowanie z UE” – oświadczył Laurynas Kasčiūnas. Po spotkaniu na granicy ministrowie udali się do Wilna, gdzie odbyło się kolejne spotkanie.

Pod koniec czerwca prezydent Litwy Gitanas Nausėda oraz szefowie rządów Polski, Estonii i Łotwy – Donald Tusk, Kaja Kallas oraz Evika Silina wystosowali wspólny list do Rady Europejskiej i Komisji Europejskiej, gdzie apelowali o wzmocnienie wschodniej granicy UE. „Budowa systemu infrastruktury obronnej wzdłuż zewnętrznej granicy UE z Rosją i Białorusią zaradzi pilnej potrzebie zabezpieczenia Unii przed zagrożeniami militarnymi i hybrydowymi” – podkreślili przywódcy państw bałtyckich i Polski.

Antoni Radczenko

■ Kolejny dzień Święta Pieśni w Wilnie Fot. Josvydas Elinskas, ELTA

Pożegnanie śp. Michała Sienkiewicza

Samorząd Rejonu Solecznickiego poinformował, że 5 lipca od godz. 14.00 w sali pogrzebowej w Ejszyszkach (ul. 3 Maja 4, sala T. Sałabudo) będzie można pożegnać się ze zmarłym w końcu czerwca Michałem Sienkiewiczem – wybitnym działaczem społecznym, aktywnym sportowcem i oddanym pedagogiem.

Msza św. pogrzebowa odbędzie się 6 lipca o godz. 12.30 w kościele pw. Wniebowstąpienia Pańskiego w Ejszyszkach.

Po Mszy św. – pochówek na cmentarzu w Ejszyszkach.

Michał Sienkiewicz – pedagog, sędzia sportowy kategorii międzynarodowej lekkiej atletyki, członek Litewskiego Komitetu Olimpijskiego, prezes Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” – odszedł do Pana 27 czerwca w wieku 90 lat. Urodził się 10 września 1933 r. we wsi Janiańce – obecnie gmina Butrymańce, rejon solecznicki. Mimo niełatwego dzieciństwa – dotknięty tragedią wojny i pozbawiony rodziców – szedł przez życie z Bogiem i szlachetnym, nieustającym zaufaniem do oświaty.

Uczył się w szkole w Ejszyszkach. Naukę ukończył w 1953 r. Po służbie w wojsku rozpoczęła naukę na Uniwersytecie Wileńskim i pracę nauczycielską. Wkrótce zostaje powołany na stanowisko dyrektora szkoły wieczorowej w Ejszyszkach. W roku 1970 obejmuje stanowisko kierownika wydziału oświaty. Po 5 latach wraca do szkoły w Ejszyszkach. Umożliwiło to kontynuowanie kariery sportowej, której załazki pojawiły się jeszcze w latach szkolnych. Miał zamiłowanie do biegania. Coraz szybciej pokonywał dystans. Ale kariera sprintera nie stała się rzeczywistością. Choroba płuc, skomplikowana operacja uniemożliwiła udział w zawodach. Jednak głęboka wiara i przekonanie, że może być lepiej, wróciły pana Micha-

ła na bieżnię i skocznię. Tym razem – w roli sędziego lekkiej atletyki. Był sędzią na najważniejszych zawodach w tym międzynarodowych. Podczas Igrzysk Olimpijskich w 1980 r. w Moskwie właśnie pan Michał był w roli arbitra w dyscyplinie skoków o tyczce. W tej rywalizacji zwyciężył Polak z Solecznik – Władysław Kozakiewicz. W 1988 r. znalazł się w gronie 175 członków, tworzących zgromadzenie generalne odrodzonego Narodowego Komitetu Olimpijskiego Litwy. W danym okresie historycznym Michał Sienkiewicz w pełni dostrzegał potrzebę i obowiązek moralny działania na rzecz polskiej społeczności na Litwie.

Pokładając maksymalne starania, uczestniczył w organizacji I Zlotu Turystycznego Polaków na Litwie, Zimowych Igrzysk Polaków oraz w powołaniu do życia Klubu Sportowego „Polonia”. Ogrom wysiłku włożył w odrodzenie Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” na Wileńszczyźnie. Stał też na czele Litewskiej Federacji Ringo. ■

124.lt

Imieniny

4 lipca

Jacka, Jacentego, Józefa, Juliana, Malwina, Berty, Elżbiety.

5 lipca

Antoniego, Atanazego, Bartosza, Cyryli, Eliasza, Filomeny, Jakuba, Laili, Marii, Marty, Michała.

Cytat dnia

„Zdecydowałem się podróżować po świecie parę razy niedługo przed debatą (...) Nie posłuchałem swoich współpracowników i potem prawie zasnąłem na scenie” – powiedział prezydent USA Joe Biden, przepaszając za swój słaby występ podczas ubiegłotygodniowej debaty z Donaldem Trumpem.

Liczba dnia 40 mld euro

– tyle przeznaczą w 2025 roku na pomoc wojskową Ukrainie państwa NATO. Taką informację przekazał agencji Reutera jeden z zachodnioeuropejskich dyplomatów, tydzień przed szczytem Sojuszu Północnoatlantyckiego w Waszyngtonie.

Mer pozdrowił tegorocznego 500-ego noworodka rejonu wileńskiego

Urodzona 22 czerwca br. dziewczynka Adrianna została 500-y m noworodkiem, zarejestrowanym w tym roku na terenie Samorządu Rejonu Wileńskiego. Mer rejonu Robert Duchniewicz pozdrowił małą dziewczynkę i jej rodziców, którzy 2 lipca br. odwiedzili Samorząd.

„Serdecznie gratuluję nowej mieszkance rejonu wileńskiego. Niech rośnie zdrowa i kochana przez wszystkich, a rodzicom życzę wytrwałości na tym nowym etapie życia i dużo szczęścia, które mała księżniczka z pewnością podwoi” – powiedział mer R. Duchniewicz i wręczył rodzinie symboliczny prezent: wyprawkę od Samorządu Rejonu Wileńskiego i książeczkę noworodka, w której rodzice mogą uwiecznić najpiękniejsze chwile z życia swojej córki.

Mer ciesząc się, że w rejonie wileńskim wzrasta liczba młodych rodzin, które chcą tu się osiedlać i wychowywać swoje dzieci, zwrócił uwagę na wkładane wysiłki Samorządu w wspieranie każdej rodziny, która doczekała się noworodka. Według niego, noworodki rejonu wileńskiego otrzymują

Najbliższe plany młodej rodziny to urządzenie się w rejonie wileńskim, we własnym kątku.

nie tylko wyprawkę o większej wartości, ale także od przyszłego roku jest planowane dodatkowe wsparcie finansowe – jednorazowa wypłata w wysokości 165 euro z tytułu urodzenia dziecka.

Szczęśliwi rodzice – Ina i Albert – są bardzo zadowoleni z pierwszego dziecka. Miłym zaskoczeniem był fakt, że ich córka Adrianna została jubilatką – 500-y m dzieckiem zarejestrowanym w Wydziale Stanu Cywilnego Samorządu Rejonu Wileńskiego.

„Dziękuję za tak wyjątkowy prezent. Adrianna właśnie skończyła dzisiaj 10 dni. Mimo że jest spokoj-

nym dzieckiem, gdy tylko zostaliśmy rodzicami, nasze codzienne życie naprawdę się zmieniło” – powiedziała matka dziewczynki.

Po zapytaniu rodziców, kto wybrał imię dla swojej córki – Adrianny, Ina stwierdziła, że co do imienia nie powstały żadne spory: imię zaproponował mąż, a ona się zgodziła.

Najbliższe plany młodej rodziny to urządzenie się w rejonie wileńskim, we własnym kątku. Ina pochodzi ze wsi Czarny Bór. Albert urodził się w Wilnie, ale jego rodzice mieszkali także we wsi Słomianka w rejonie wileńskim. Oboje poznali się w szkole, a po 4 latach, po ukończeniu szkoły, założyli piękną rodzinę. Pobrali się w czerwcu ubiegłego roku w kościele w Porudominie w rejonie wileńskim, a po roku na świat przyszła córka. ■

■ Pamiątkowy prezent młodzi rodzice otrzymali z rąk mera rejonu wileńskiego Roberta Duchniewicza

Ponad pół setki młodzieży z rejonu wileńskiego wyraziło chęć udziału w letnim programie zajętości

13 pracodawców prowadzących działalność w rejonie wileńskim zdecydowało się na udział w zainicjowanym przez Samorząd Rejonu Wileńskiego programie „Lato zajętości i integracji młodzieży na rynku pracy”, a chęć podjęcia pracy wyraziło aż 65 młodych osób.

Wśród nich 17 osób (w wieku 15-18 lat) znalazło zatrudnienie i rozpocznie pracę od lipca.

„Jesteśmy zadowoleni zarówno z zainteresowania pracodawców programem, jak i aktywnego udziału w nim młodych ludzi. Świadczy to o tym, że młodzi ludzie z rejonu wileńskiego są zmotywowani i doceniają możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego oraz efektywnego wykorzystania czasu letniego. Jest to ważne również dla ich rozwoju osobistego, pomagania im zrozumieć wartości i priorytety życia. Będziemy dążyć do dalszego rozwijania i udoskonalania tej inicjatywy, aby jeszcze więcej drzwi otwierało się młodym ludziom na odkrycie swojego powołania i skuteczną integrację na rynku pracy” – mówi mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz.

Celem programu „Lato zajętości i integracji młodzieży na rynku pracy”, jest stworzenie sprzyjających warunków do zwiększania zatrudnienia młodych ludzi w okresie wakacji (lipiec-sierpień, a więc nie w czasie procesu edukacyjnego). Realizując ten program, dąży się do promowania współpracy młodzieży z pracodawcami działającymi na terenie samorządu rejonu wileńskiego, poprawy jakości poradnictwa zawodowego młodzieży i zatrudnienia w okresie wakacji.

Na udział w programie zdecydowało się 13 pracodawców, wśród nich: Centrum Kultury w Niemenczynie, Centrum Kultury w Rudominie, MS „Tottis”, ZSA „Skurzdieliukų Namai”, ZSA „Geras valymas”, ZSA „Jozita”, ZSA „Green tora”, ZSA „Kino studija”, rolnik z rejo-

„Jesteśmy zadowoleni zarówno z zainteresowania pracodawców programem, jak i aktywnego udziału w nim młodych ludzi. Świadczy to o tym, że młodzi ludzie z rejonu wileńskiego są zmotywowani i doceniają możliwość zdobycia doświadczenia zawodowego oraz efektywnego wykorzystania czasu letniego” – mówi mer rejonu wileńskiego, Robert Duchniewicz.

nu wileńskiego i in. Pracodawcy będą wypłacać młodym ludziom uzgodnione wynagrodzenie. Sa-

morząd przeznaczy pracodawcom dotację w wysokości odpowiednio 300 i 150 euro dla pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy. Dofinansowanie będzie naliczane według przepracowanego czasu, nie mniej jednak niż 10 dni.

Od 21 maja do 14 czerwca trwała rejestracja do programu letniego zatrudnienia młodzieży. Mogą w nim wziąć udział młodzi ludzie w wieku od 14 do 18 lat, którzy zadeklarowali miejsce zamieszkania na terenie samorządu rejonu wileńskiego i uczą się w ramach kształcenia podstawowego, średniego lub zawodowego.

Strony przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

07.01/07.19

I k. 8-10 lat
II k. 11-13 lat
III k. 14-16 lat

Więcej informacji w regulaminie.

Prace przynieść pod adresem ul. Vilniaus 2, Rudomino

SAMORZĄD REJONU WILEŃSKIEGO
CENTRUM KULTURY NIEMENCZYNY

WIZYTA David O'Sullivan odwiedza Litwę

David O'Sullivan, wysłannik Unii Europejskiej ds. sankcji, odwiedza Litwę. Omówi on z władzami wdrażanie sankcji UE przeciwko Rosji i Białorusi oraz zapobieganie uchylaniu się od sankcji. Komisja Europejska poinformowała w środę, że podczas wizyty w dniach 3-4 lipca, wysłannik spotka się z wiceministrem spraw zagranicznych Simonem Šatūnasem, doradcami prezydenta Gitanasa Nausėdy, przedstawicielami Banku Litwy, Służby Dochodzeniowej ds. Przestępstw Finansowych (FNTT), Stowarzyszenia Bankierów Litewskich oraz Komisji ds. Koordynacji Międzynarodowych Sankcji. D. O'Sullivan spotka się również z przedstawicielami Departamentu Ceł i odwiedzi przejście graniczne w Miednikach.

KULTURA Festiwal Filmowy w Wenecji otwiera kontynuacja legendarnego Beetlejuice'a

Kontynuacja przeboju kinowego Tima Burtona z 1988 roku „Beetlejuice” (Sok z żuka) będzie miała swoją premierę na tegorocznym Festiwalu Filmowym w Wenecji, ogłosili we wtorek organizatorzy. „Beetlejuice 2” otworzy najstarszy na świecie festiwal filmowy, odbywający się co roku na weneckiej wyspie Lido. W tym roku potrwa on od 28 sierpnia do 7 września. Nowy film zostanie wyświetlony 36

lat po premierze oryginalnego filmu, który pomógł ugruntować reputację 72-letniego Burtona jako mistrza unikalnych i dziwacznych filmów fantasy z efektami wizualnymi i gotyckim horrorem. „Beetlejuice 2 to długo oczekiwany powrót jednej z najbardziej kultowych postaci filmowych Tima Burtona” — powiedział dyrektor festiwalu Alberto Barbera.

MSZ Zaprezentowano Centrum „Grįžtu LT”

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (URM) organizowało w środę 3 lipca spotkanie z przedstawicielami diaspory w celu omówienia powrotu emigrantów na Litwę. Podczas spotkania zaprezentowano działalność utworzonego przez MSZ centrum konsultacyjnego „Grįžtu LT”. „Zachęcanie Litwinów mieszkających za granicą do powrotu na Litwę i realizacja idei „Powrotu Litwy” jest jednym z najważniejszych priorytetów litewskiej polityki zagranicznej” — podało MSZ w oświadczeniu. W wydarzeniu udział wzięli wiceminister spraw zagranicznych Egidijus Meilūnas, Dalia Asanavičiūtė, posłanka na sejm, przewodnicząca Komisji Sejmu i Litewskiej Wspólnoty Światowej, Dalia Henke, przewodnicząca Litewskiej Wspólnoty Światowej, a także Litwini powracający z Wielkiej Brytanii, Francji i Wenezueli. Ministerstwo podkreśla, że przez cztery lata z rzędu więcej obywateli Litwy powróciło na Litwę niż wyjechało z kraju.

OLIMPIADA SzeF Igrzysk: sport, nie polityka

Tony Estanguet, główny organizator Igrzysk Olimpijskich w Paryżu, powiedział we wtorek 2 lipca, że koncentruje się na przygotowaniach do igrzysk, które odbędą się jeszcze w tym

miesiącu, a nie na zamieszaniu politycznym we Francji. T. Estanguet został zapytany, czy deklarowane wartości i hasło Igrzysk Olimpijskich w Paryżu w 2024 r. — „Igrzyska szeroko otwarte” — są zgodne z antyimigracyjnym i nacjonalistycznym programem Rassemblement National (RN), który wygrał pierwszą turę przedterminowych wyborów parlamentarnych w weekend. „Jesteśmy teraz na końcowym etapie [...] Chcę, abyśmy uszanowali ten ważny demokratyczny moment i pozostali na miejscu, aby Francuzi mogli cieszyć się igrzyskami, na które czekają z niecierpliwością” — powiedział dziennikarzom podczas wizyty w wiosce olimpijskiej. Podkreślił, że celem Igrzysk Olimpijskich, które odbędą się w dniach 26 lipca — 11 sierpnia, jest zjednoczenie ludzi.

TRANSPORT Air Baltic poleci zimą z Rygi do Austrii i Egiptu

Od końca grudnia lotewskie linie lotnicze Air Baltic uruchomią loty z Rygi do Innsbrucka w Austrii oraz do Hurghady i Sharm el-Sheikh w Egipcie. Air Baltic ogłosił we wtorek, że będzie latać do Innsbrucka raz w tygodniu w niedzielę, a do Hurghady i Sharm el-Sheikh dwa razy w tygodniu. „Rozszerzając naszą siatkę połączeń o nowe trasy w sezonie zimowym, chcemy wzmocnić naszą pozycję i ambicje rozwoju poprzez poprawę połączeń z krajów bałtyckich do reszty świata” — powiedział w oświadczeniu prezes i dyrektor generalny Air Baltic Martin Gauss. Loty do Austrii są skierowane do entuzjastów sportów zimowych, podczas gdy loty do Egiptu są skierowane do tych, którzy chcą zamienić zimową pogodę na ciepło.

Polska uczelnia w Wilnie ma nową siedzibę

Justyna Giedrojc

Kamień węgielny pod budowę gmachu przy ul. Aguonų 22 został wmurowany w 2022 r. Jesienią br. nowa siedziba zostanie oddana dla społeczności akademickiej.

– Umowa na budowę nowej siedziby Filii UwB w Wilnie została podpisana w październiku 2021 r. We wrześniu 2022 r. wmurowany został kamień węgielny – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dr Elżbieta Majewska Prodziekan Filii UwB w Wilnie.

Nowy budynek jest pomyślany jako budynek dydaktyczny, czyli głównym jego przeznaczeniem jest kształcenie studentów. Powierzchnia nowego gmachu wynosi ponad 3 000 m kw.

MOŻE STUDIOWAĆ NAWET 300 STUDENTÓW

– Budynek będzie siedzibą Filii UwB w Wilnie, prowadzona będzie działalność dydaktyczna i naukowa. Odbywać się będą zajęcia dydaktyczne, kursy, szkolenia, organizowane będą konferencje, seminaria, spotkania studentów i środowisk akademickich, a także społeczności polskiej. Do dyspozycji studentów i pracowników będzie również biblioteka i czytelnia. Budynek będzie użytkowany od nowego roku akademickiego. Może tu studiować około 300 studentów – wyjaśnia rozmówczyni.

Uczelnia oferuje sporo ciekawych kierunków studiów licencjackich i magisterskich.

KIERUNKI OFEROWANE PRZEZ UNIWERSYTET W BIAŁYMSTOKU

– Są to studia licencjackie na kierunkach ekonomia, europeistyka, informatyka, studia magisterskie na kierunku ekonomia, jednolite studia magisterskie na kierunku pedagogika przedszkol-

W sobotę, 6 lipca odbędzie otwarcie nowego budynku Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie. W uroczystości udział wezmą dostojni goście z Polski.

Koszty budowy nowej siedziby Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie wyniosły ponad 10 mln euro **Fot. UwB w Wilnie**

Absolwenci uczelni zasilają lokalny rynek pracy i wzmacniają polską inteligencję na Litwie. Studenci świetnie dają sobie radę studiując w przyjaznej dla siebie atmosferze, otoczeni życzliwością pracowników i wykładowców.

na i wczesnoszkolna. W przeszłości oferta będzie poszerzona – zaznacza.

Koszty budowy nowej siedziby Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie wyniosły ponad 10 mln euro. Projekt sfinansowało Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz Uniwersytet w Białymstoku.

Uniwersytet w Białymstoku jako jedyny uniwersytet Polski, ma swoje filie poza granicami kraju.

Jest to też pierwsza filia uczelni zagranicznej na Litwie.

HISTORIA FILII PLACÓWKI NA LITWIE

Wydział Ekonomiczno-Informatyczny Uniwersytetu w Białymstoku rozpoczął działalność w Wilnie w 2007 r. Powołanie wyższej uczelni, kształcącej młodzież w języku ojczystym, było jednym z najważniejszych postulatów mieszkających na Litwie Polaków. Co roku ponad 100 absolwentów szkół polskich na Litwie podejmuje studia na kierunkach: ekonomia I i II stopnia, informatyka czy europeistyka. Absolwenci uczelni zasilają lokalny rynek pracy i wzmacniają polską inteligencję na Litwie. Studenci świetnie dają sobie radę studiując w przyjaznej dla siebie atmosferze, otoczeni życzliwością pracowników i wykładowców, rozwijają swoje zainteresowania naukowe w trzech działających na wydziale kołach naukowych, wyjeżdżają na praktyki lub studia według programu Erasmus na różne uniwersytety i placówki w całej Europie. Jednocześnie są mocno zakorzenieni na Litwie, z którą wiążą swoją przyszłość. ■

Jak zbudować prawidłową odporność, aby o nas zadbała?

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) szczepienia są istotną częścią podstawowej opieki zdrowotnej i niezaprzeczalnym prawem człowieka. Szczepionka ćwiczy ludzki układ odpornościowy do wytwarzania przeciwciał, tak jak ma to miejsce, gdy zachorujemy, ale szczepienie nie powoduje choroby i nie wiąże się z ryzykiem powikłań.

TWÓRZMY
zdrowotnie korzystne
 NAWYKI!

„Szczepionki chronią nie tylko osobę, która została zaszczepiona, ale także innych ludzi w jej otoczeniu” — mówi Violeta Dambrauskienė, infekolog, pełniąca obowiązki kierownika Oddziału Chorób Zakaźnych w Klinice Chorób Zakaźnych Szpitala w Poniewieżu.

NAJWAŻNIEJSZE SZCZEPIENIA — W DZIECIŃSTWIE

Pełniąca tymczasowo obowiązki kierownika oddziału zakaźnego podkreśliła, że najważniejsze jest szczepienie dzieci i niemowląt, aby mogły czuć się bezpiecznie, chodzić do przedszkola lub szkoły i nie chorować. Zgodnie z kalendarzem szczepień profilaktycznych Republiki Litewskiej (RL) dzieci są bezpłatnie szczepione przeciwko gruźlicy, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, krztuścowi, błonicy, tężcowi, odrze, różyczce, pneumokokom, rotawirusom i innym chorobom zakaźnym, których lista jest dostępna na stronie internetowej Ministerstwa Ochrony Zdrowia RL.

Choroby, których rozprzestrzenianie się zostało zatrzymane przed 2000 r., są niestety nadal rejestrowane, również w 2024 r.

„Występują sporadyczne przypadki krztuśca i błonicy. Są to niezwykle poważne choroby u dzieci,

Infekolog Violeta Dambrauskienė podkreśliła, że szczepienia są szczególnie ważne dla dzieci i podkreśliła potrzebę wcześniejszego przygotowania się do szczepień sezonowych. Odporność każdego człowieka rozwija się inaczej w zależności od wieku **Fot. szpitala w Poniewieżu**

które mogą prowadzić do konieczności reanimacji, a tylko szczepionki mogą przed nimi chronić” — powiedziała Dambrauskienė.

Według WHO szczepionki co roku ratują życie ponad 4 milionom dzieci. Według Ministerstwa Zdrowia, w latach 2010-2022 odsetek zaszczepionych dwulatków przeciwko odrze, różyczce i nągminnemu zapaleniu przyusznicy (tzw. świnka) spadł z 96,1 proc. do 86,5 proc., a wśród siedmiolatków w tym samym okresie z 94,2 proc. do 86,5 proc..

OSIĄGNIĘCIE POWSZECHNEJ ODPORNOŚCI JEST TRUDNE

Według lekarza ze szpitala w Poniewieżu, uniwersalna odporność ma na celu ochronę osób, które z pewnych powodów nie mogą zostać zaszczepione. Powszech-

na odporność wytwarza się tylko w stosunku do określonej choroby i uważa się ją za dostatecznie wytworzoną, gdy około 80 proc. populacji kraju zostało zaszczepione określoną szczepionką.

Wraz z pojawieniem się ruchu antyszczepionkowego coraz trudniej jest osiągnąć powszechną odporność. Tak też było podczas pandemii koronawirusa. Podczas gdy jedni szczepili się, aby chronić się przed wirusem, który zaczął rozprzestrzeniać się globalnie w 2019 r., inni opierali się szczepieniom, zwłaszcza dawkom przypominającym.

SZCZEPIONKI SĄ DOSTOSOWANE DO NOWEGO SEZONU WIRUSOWEGO

Infekolog ze szpitala w Poniewieżu zwraca uwagę, że wirusy sezonowe stale przechodzą **9.>>**

8.>>

silne mutacje. Jeśli organizm danej osoby rozwinął odporność na szczepionkę, wirus nie ma zdolności wiązania się ze zdrowymi komórkami, ale jest w stanie szybko się zmienić, aby to zrobić. Z tego powodu nawet zaszczepiona osoba może nadal zachorować, ale w łagodniejszej formie.

„Obecnie naukowcy zaczynają przygotowywać się do modyfikacji szczepionki przeciw grypie już wiosną. Nowe wirusy pojawiają się prawie co roku, więc szczepionki są zmieniane przed sezonem i dostosowywane do wirusa grypy w nowym sezonie” — podzieliła się ekspert praktycznym przykładem mutacji wirusów.

ZALECA PRZYGOTOWAĆ SIĘ ZA WZASU

Odporność na szczepionkę jest rozwijana przez ludzkie komórki. Według Dambrauskienė szybkość, z jaką rozwija się odporność na szczepionkę, zależy od wieku danej osoby.

„Starsi ludzie potrzebują więcej czasu, aby wytworzyć odporność na chorobę, ponieważ ich organizm nie rozwija tak silnej odpowiedzi na bakterie zawarte w szczepionce. Dlatego odporność, która wytwarza się, jest słabsza w porównaniu z młodymi ludźmi. Im młodsza jest dana osoba, tym więcej możliwości mają komórki odpornościowe, więc odporność rozwija się szybciej i jest silniejsza” — powiedziała.

Dr Dambrauskienė podkreśliła, że każdy wirus potrzebuje innego okresu, aby zbudować odporność w organizmie, dlatego zaleca się, aby nie opóźniać szczepień sezonowych i być przygotowanym z wyprzedzeniem.

Według infekolog, szczepienia przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu powinny rozpocząć się zimą. Szczepionka ta wymaga pewnej regularności, ponieważ do zbudowania pełnej odporności potrzebna jest więcej niż jedna dawka. W przypadku grypy zaleca się rozpoczęcie szczepień jesienią. Odporność na wirusa grypy wytwarza się w ciągu dwóch tygodni

Promuje zrozumienie, że szczepiąc się, osoba chroni nie tylko siebie, ale także swoich krewnych i inne osoby **Fot. Unsplash.com**

WYBIERAJMY SKUTECZNĄ OCHRONĘ

Wraz z rozpoczęciem letniego sezonu i spędzaniem większej ilości czasu na świeżym powietrzu, należy zadbać o ochronę przed kleszczami: repelenty (środki odstrasżające), odpowiednia odzież w pełni zakrywająca ciało. Jednak szczepionka jest uważana za najskuteczniejszy środek ochrony.

„W zeszłym roku pacjent został przyjęty na oddział chorób zakaźnych dla dorosłych z ukąszeniem kleszcza. U mężczyzny zdiagnozowano kleszczowe zapalenie mózgu. Choroba skomplikowała się i został on całkowicie sparaliżowany” — powiedziała tymczasowa kierownik oddziału.

Po ugryzieniu przez cztery kleszcze, Ingrida z Suwalszczyzny również udała się na izbę przyjęć miejscowego szpitala, ale jej doświadczenie było inne: „Spędzam dużo czasu na świeżym powietrzu i pewnego razu wróciłam do domu, gdzie znalazłam cztery kleszcze wbite w moje ramię i nogi. Przeszłam cały schemat szczepień przeciwko kleszczowemu zapaleniu mózgu, ale strach pozostał. Chciałem się upewnić, że wszystko

jest w porządku. Nigdy nie wiesz, który kleszcz jest niebezpieczny, ale zawsze warto się zabezpieczyć” — powiedziała kobieta.

Więcej informacji na temat obowiązkowych szczepień i kalendarza szczepień dla dzieci można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia Republiki Litewskiej (SAM). Zaleca się również zwrócenie uwagi na Narodowy Program Szczepień na lata 2024-2028, który został zatwierdzony na początku tego roku. Program będzie miał na celu zwiększenie zasięgu szczepień, a tym samym kontrolę rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych w społeczeństwie. W ciągu czterech lat planowane jest rozważenie włączenia nowych szczepionek do kalendarza szczepień ochronnych dla dzieci oraz ocena nowych grup ryzyka, które mogłyby zostać zaszczepione bezpłatnie.

Zam 2799

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego, którym zarządza Ministerstwo Ochrony Zdrowia

Mindaugas Sabutis: „Pałac Ślubów został zbudowany na kościach naszych ludzi”

Honorata Adamowicz

– Pałac Ślubów został zbudowany na kościach naszych ludzi, w prawdziwym tego słowa znaczeniu. Już wiele lat temu myśleliśmy, jak zagospodarować to miejsce w taki sposób, aby uszanować tych, którzy tam spoczywają. Ponieważ ludzie, którzy zostali tam pochowani, nadal tam spoczywają. Dla nas jest bardzo ważne, aby oddać im cześć i aby wszyscy wiedzieli, że są tam szczątki ludzi, do których należy mieć szacunek. To miejsce jest nam bardzo bliskie i ważne. Wierzmy, że jest ono pomostem między przeszłością, między ludźmi, którzy budowali to miasto, a teraźniejszością i ludźmi, którzy dzisiaj żyją w tym mieście – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mindaugas Sabutis, biskup Ewangelicko-Luterańskiego Kościoła Litwy.

HISTORIA WILEŃSKIEGO CMENTARZA

Ogród Luterański został zaprojektowany na miejscu dawnego wileńskiego cmentarza ewangelicko-luterańskiego, którego początki sięgają XVIII w. Działkę na Górze Bouffałowej, na której znajdował się cmentarz w XVIII w., kupił Gottfried Hahn, członek Rady Miasta Wilna, za 990 srebrnych rubli. Ale w 1958 r. część cmentarza została zamknięta, ponieważ została przeznaczona pod budowę Pałacu Związków Zawodowych. A w 1962 r. podjęto decyzję o całkowitej likwidacji cmentarza ewangelickiego, zamieniając go w park. Na przełomie 1972 i 1973 r., przed rozpoczęciem budowy Pałacu Ślubów, zniszczono groby i nagrobki w południowej części cmentarza oraz rozebrano dużą kaplicę. Pozostała tylko kaplica-mauzoleum Niszkowskich i fragment wschodniego ogrodzenia cmentarza.

Wileńscy luteranie mają powód do radości. W Wilnie otwarto i poświęcono Ogród Luterański, na którym kiedyś znajdował się cmentarz luterański

Uroczystość poświęcenia i otwarcia Ogrodu Luterańskiego w Wilnie
Fot. ELTA / Žygmantas Gedvila

NA TYM CMENTARZU SPOCZYWAJĄ TAKŻE POLACY

– Dziś Ogród Luterański jest własnością miasta Wilno, a dla nas jest to miejsce historyczne. Luteranie byli właścicielami tego miejsca aż do okupacji sowieckiej. Jeśli mówimy konkretnie o cmentarzu luterańskim na Górze Bouffałowej, to był on kiedyś bardzo piękny. Dopóki istniał, był jednym z najpiękniejszych cmentarzy, ponieważ obok niego znajdował się sierociniec i dom starców, a ludzie, którzy tam mieszkali, ciężko pracowali, aby utrzymać go w pięknym stanie. W XIX w. cmentarz był utrzymywany przez profesjonalnego ogrodnika. Do opieki nad nim zatrudniono botanika, który profesjonalnie opiekował się tym miejscem. Spoczywają na nim także Niemcy, Polacy, Estończycy i Białorusini – podkreśla Mindaugas Sabutis.

Podczas realizacji tego projektu zostały przeprowadzone badania geofizyczne i archeologiczne, a także dokonano ponownego pochówku niektórych szczątków. Do ogrodu wróciło 12 nagrobków z cmentarza

na Rossie i Sołtaniszki. Pięć pomników zidentyfikowano zgodnie z planem cmentarza z 1938 r. i powróciły one na swoje stare miejsca, podczas gdy pozostałe zostały umieszczone bliżej kaplicy Niszkowskich.

CO SIĘ POJAWIŁO W SADZIE?

To między innymi nowe ścieżki, ławki, elementy małej architektury, zrównoważone oświetlenie. To nie wszystko – zasiano też nowe trawniki, posadzono runianki (rodzaj kwiatów), a do tego scylicie. W przyszłości planowane jest odtworzenie fragmentów ogrodzenia cmentarnego we wschodniej części dawnego terenu cmentarza, przywrócenie odrestaurowanych starych nagrobków, odtworzenie malowidła ściennego w jednej z nisz oraz zainstalowanie granitowych płyt z nazwiskami osób, które były pochowane na tym cmentarzu.

Rekonstrukcja Ogrodu Luterańskiego kosztowała prawie 2,2 mln euro. Środki pochodziły z budżetu Unii Europejskiej, państwa i samorządu miasta Wilna. ■

Przyczyny niepowodzenia natarcia Wileńsko-Nowogródzkiego Zgrupowania AK na Wilno

W lipcu 1944 r. Wileński i Nowogródzki Okręgi Armii Krajowej wydały Niemcom bitwę o Wilno. Poza militarnym celem operacji, której głównym założeniem było opanowanie miasta, strona polska wykonując działania objęte kryptonimem „Ostra Brama” posiadała cel polityczny, który był obliczony na uniemożliwienie Sowiecom oderwania od Polski północno-wschodnich kresów II Rzeczypospolitej.

Oficerowie AK forsujący wykonanie szturm na Wilno, zakładali, że opanowanie miasta przed nadejściem oddziałów Armii Czerwonej postawi ich w roli gospodarza i prawowitego zarządcy zdobytego przez własne siły terenu. Na obu płaszczyznach – politycznej i militarnej – operacja „Ostra Brama” zakończyła się niepowodzeniem. Przyczyny politycznego fiaska akcji pozostawały poza wpływem dowództwa wileńsko-nowogródzkiej AK – tu decydowała „wielka polityka” – na którą wileńscy i nowogródzcy oficerowie nie oddziaływali. Mieli oni jednak wpływ na zaplanowanie, przygotowanie i przeprowadzenie operacji „Ostra Brama”. Zastanówmy się, co spowodowało, że powstanie wileńskie, w warstwie militarnej, zakończyło się niepowodzeniem.

Pomysł szturm na Wilno zrodził się w głowie ppor. Bolesława Piaseckiego „Sablewskiego” – dowódcy III batalionu 77 Pułku Piechoty AK (wywodzącego się z Uderzeniowych Batalionów Kadrowych) – przedwojennego lidera Ruchu Narodowo-Radykalnego „Falanga”. Projekt w plan przeobraził cichociemny mjr Maciej Kalenkiewicz „Kotwicz” – jeden z najbardziej nietuzinkowych oficerów Oddziału Operacyjnego Komendy Głównej AK. „Sablewski” na tereny Okręgu Nowogródzkiego AK przybył jesienią 1943 r., a „Kotwicz” w marcu 1944 r. Obaj byli więc oficerami stosunkowo „świeżymi” – którzy nie posiadali tak bolesnych, jak ich kole-dzy, którzy służyli na terenie okręgu od kilku lat, doświadczeń związanych z sowiecką okupacją i działalnością „czerwonej” partyzantki.

Komendant Okręgu Nowogródzkiego AK ppłk Janusz Szlaski „Praw-

Cichociemny mjr Maciej Kalenkiewicz „Kotwicz” (Źródło: IPN)

dzic” należał do grupy oficerów, którzy poprzez nabyte doświadczenia traktowali Sowieców (wobec niemieckich kłesk) jako główne zagrożenie dla idei niepodległego bytu państwa Polskiego. „Prawdźic” – którego podkomendni broniąc ludności cywilnej przed terrorem, toczyli krwawe walki z sowiecką partyzantką, uzyskał jeszcze w połowie 1943 r. zapewnienie dowódcy AK, gen. Stefana Roweckiego „Grota” – że w przypadku zbliżania się Armii Czerwonej do Nowogródzczyzny, będzie mógł wycofać podległe mu oddziały na zachód, by uchronić podkomendnych przed działaniami sowieckiego aparatu represji. W listopadzie 1943 r. sytuacja uległa zmianie. Według koncepcji akcji „Burza” oddziały nowogródzkie miały większością sił wziąć udział w „pełzającym” powstaniu, a na zachód mogły odejść oddziały pozostające

stające w najostrejszym konflikcie z „czerwoną” partyzantką.

W tak skomplikowanej sytuacji „Kotwicz” opracował w kwietniu 1944 r. plan opanowania Wilna całością sił połączonych Okręgów Wileńskiego i Nowogródzkiego AK. Sprawa oczywista jest, że realizacja zamysłów „Kotwicza” musiała zakończyć się ujawnieniem przed Sowiecami oddziałów AK, które zwalczały „czerwoną” partyzantkę. Opracowanie przez „Kotwicza” koncepcji planu, który już wkrótce otrzymał kryptonim „Ostra Brama” – nie było niczym nagannym. Poważne wątpliwości budzi jednak forma przekazania planu dalej. Otóż „Kotwicz” – który dowodził w tym okresie Nowogródzkim Zgrupowaniem AK „Nadniemeńskim” i tym samym był podkomendnym „Prawdźica” – nie poinformował przełożonego o swych działaniach. Wiedzę na temat planu przekazał zaś szefowi Biura Informacji i Propagandy Okręgu Nowogródzkiego AK dr. Stanisławowi Wawrzyńczykowi „Ligenzie” – który nadał sprawie dalszy bieg. Nie zrobił tego poprzez „Prawdźica” – a komendanta Okręgu Wileńskiego AK ppłk. Aleksandra Krzyżanowskiego „Wilka”. Ta daleko posunięta nielojalność podkomendnych sprawiła, że dalsze decyzje w tak kluczowej sprawie, jak rzucenie sił Okręgu Nowogródzkiego AK na Wilno, zostały podjęte bez udziału jego komendanta. „Wilk” – który zgadzał się z postulatami „Kotwicza” i w maju 1944 r. zaprezentował je w KG AK, uzyskał zgodę na podjęcie działań mających na celu opanowanie miasta.

Do kluczowego spotkania dowódcy AK gen. Tadeusza Komorowskiego „Bora” i oficerów Wileńskiego i Nowogródzkiego Okręgów AK 12.>>

11.>>

doszło 12 czerwca 1944 r. w Warszawie. W trakcie odprawy „Bór” pozbawił stanowiska „Prawdzica” – który jawnie krytykował założenia akcji „Ostra Brama”. Nowym komendantem mianował cichociemnego ppłk. Adama Szydłowskiego „Poleszuka” – który został zrzucony do okupowanego kraju wiosną 1944 r. Decyzja „Bora” – w jego ocenie, miała zapewnić polskim oddziałom sprawne dowodzenie podczas ataku na miasto. „Wilk” został wyznaczony na dowódcę połączonych Wileńskiego i Nowogródzkiego Okręgu AK, a podlegali mu nowo mianowani komendanci okręgów, „Poleszuk” i ppłk Lubosław Krzeszowski „Ludwik” (Okręg Wileński AK).

Po powrocie z Warszawy „Wilk” udał się do Dziewieniszek, gdzie stacjonowało Dowództwo Oddziałów Partyzanckich AK (DOP AK), które formalnie objęło komendę nad partyzanckimi siłami obu okręgów. W praktyce zaś DOP AK miało bezpośredni wpływ na działania oddziałów Okręgu Wileńskiego. Najogólniej rzecz ujmując plan ataku na Wilno zakładał, że miasto zostanie opanowane poprzez dwa silne uderzenia. Zewnętrzne, które przeprowadzą partyzanckie siły obu okręgów oraz uderzenie od wewnątrz, które miało wykonać siłami konspiracyjnego garnizonu Wilna. Dowodzenie zewnętrznym uderzeniem powierzono „Poleszukowi” – wewnętrznym – „Ludwikowi”. Okręg Wileński AK posiadał pod bronią blisko 10 tys. żołnierzy, a Okręg Nowogródzki AK – ponad 6000. Przewidywano więc, że do walki o Wilno stanie do 16 tys. polskich żołnierzy. Podkreślimy, że maszerujące na Wilno oddziały partyzanckie miały realizować plan „Burza”. Z niejasnych przyczyn planiści założyli, że Wilno nie będzie przez Niemców silnie bronione. Prawda była zupełnie inna.

W marcu 1944 r. Adolf Hitler zdecydował, że Wilno stanie się twierdzą i ma być bronione do ostatniego żołnierza. Zamiany wodza III Rzeszy szybko zaczęto materializować. W mieście jak i jego okolicach rozpoczęły się prace fortyfikacyjne. od wiosny funkcjonujące w Wilnie urzędy, zakłady produkcyjne itd. miały obo-

■ Partyzanci 3. Brygady Wileńskiej AK (Źródło: IPN)

wiązek przekazywać do tych działań 20 proc. swego pracowniczego potencjału. Jasnym jest, że Wehrmacht nie miał możliwości ukrycia prowadzonych prac fortyfikacyjnych miasta przed wywiadem AK, ani nawet przed jego mieszkańcami. Stosowne meldunki wywiadowcze spłynęły do Komendy Okręgu, ponadto Okręgowa Delegatura Rządu RP na Kraj raportowała o budowie umocnień. Wywiad więc nie zawiódł.

Sprawnie działający sztab wobec powyższego powinien był przygotować, w miarę posiadanych możliwości, plany umocnień i przydzielić do nacierających oddziałów znających teren przewodników. Tak się jednak nie stało. Wileńsko-Nowogródzkie Zgrupowanie AK uderzyło na Wilno bez rozpoznania, bez przewodników i bez wiedzy na temat niemieckich pozycji. Trudno po latach wskazać bezpośrednich winnych tego stanu rzeczy. Być może owa ignorancja w sztabie nie była dziełem przypadku, a (przynajmniej częściowo) pokłosiem pracy agenturalnej obcego wywiadu. Wiemy, że jeden z najważniejszych oficerów wileńskiej komendy okręgu był w 1941 r. agentem sowieckich służb, a i jego powojenne losy mogą wskazywać na agenturalne powiązania. Pozostając przy kwestiach wywiadu jako kolejną przyczynę niepowodzenia operacji „Ostra Brama” należy wskazać pracę niemieckich służb, które uzyskiwały wiedzę na temat polskich planów. Pozyskane informacje uzupełniło

rozpoznanie Luftwaffe, które odnotowało ruchy zmierzających do Wilna polskich oddziałów. Przypomnijmy, że partyzanckie oddziały maszerując wykonywały akcję „Burza” i angażowały się w walkę z niemieckimi jednostkami. To w oczywisty sposób wskazywało przeciwnikowi ich lokalizację i uniemożliwiała zaskoczenie Niemców. Nadto w znaczący sposób spowolniało tempo marszu, a jak się miało okazać – czas (właściwie jego brak) był kluczowy dla przebiegu wileńskiego powstania.

W pierwszych rozkazach „Wilk” nakazywał, aby podległe mu oddziały zdolność realizacji operacji „Ostra Brama” osiągnęły 10 lipca 1944 r. Akcją „Burza” na terenach północno-wschodnich II RP uruchomiono 2 lipca 1944 r., tego samego dnia „Wilk” zadecydował o przyspieszeniu ataku na Wilno. Wydał rozkaz, aby natarcie zewnętrzne i uderzenie od wewnątrz miasta wykonać 7 lipca o godz. 23.00. W teren ruszyli łącznicy, którzy mieli przekazać rozkazy. Oddziały wileńskie otrzymały rozkazy, z racji odległości wcześniej. Do oddziałów nowogródzkich dotarły one najszybciej wieczorem 3 lipca 1944 r., najpóźniej po dwóch dniach. Partyzanci nowogródzcy mieli do pokonania od 100 do 200 km. Pomimo czynionych wysiłków, nie wszyscy mieli szansę dotrzeć na miejsce koncentracji. Należy podkreślić, że nowogródzcy dowódcy – często wbrew instynktowi samozachowawczemu – karnie wykonali rozkaz o udziale 13.>>

12.>>

w akcji „Ostra Brama”. Mniej rygorystycznie był on wykonany przez wileńskich dowódców.

Realizacji zadań nie sprzyjał chaos rozkazodawczy, który wystąpił po polskiej stronie. Dowódca, podległego Okręgowi Nowogródzkiemu AK, Zgrupowania Stołpeckiego AK por. Adolf Pilch „Góra” nie ruszył na Wilno, gdyż nie był w stanie samodzielnie przebić się do miejsca koncentracji. Poinformował o tym przełożonych. „Kotwicz” na czele improwizowanego batalionu ruszył mu na pomoc. Po drodze, w trakcie starcia z Niemcami, został ranny w rękę, którą mu amputowano. Ranny trafił w złym stanie do szpitala. Tym samym utracił wpływ na dalszych bieg wypadków. Tymczasem „Góra” otrzymał sprzeczne rozkazy i ostatecznie poprowadził swych żołnierzy na zachód. Pod Wilno dotarły I, II, III, V i VI bataliony 77 pp AK. Niestety wspomniany chaos rozkazodawczy sprawił, że II batalion nie otrzymał rozkazów wykonawczych i nie wziął udziału w szturmie, który w nocy 4/5 lipca uległ ponownej zmianie.

„Wilk” otrzymał informację, że Sowietci dotrą do Wilna 7 lipca. Ponownie przyspieszył uderzenie. Teraz miano atakować 24 godziny wcześniej, czyli 6 lipca o godz. 23.00. Bałagan organizacyjny po stronie polskiej przyniósł kolejne negatywne skutki. Mimo, że Wileńska Brygada „Gozdawy” była w pobliżu miejsca koncentracji, podobnie jak

II batalion 77 pp AK, nie otrzymała rozkazów. Część wileńskich oddziałów nie otrzymała rozkazów o przyspieszeniu ataku lub dostała je zbyt późno. W ataku na Wilno nie wzięło udziału wileńskie Zgrupowanie Partyzanckie AK nr 2 mjr. Mieczysława Potockiego „Węgielnego” — które operowało w pobliżu miasta. Według „Węgielnego” i on otrzymał zbyt późno rozkazy. Jednak powody braku udziału jego zgrupowania w szturmie mogą być inne.

Do ataku nie ruszyły także 4. i 5. Brygady. Rotmistrz Zygmunt Szendzielarz „Łupaszka” — który miał nimi dowodzić, postanowił wraz z 5. Brygadą przebić się na zachód. Jego oddział był zaangażowany w szereg walk z Sowietami. „Łupaszka” nie chciał złożyć losu swych podkomendnych w ręce NKWD. Decyzję „Łupaszki” należy uznać za logiczną, ale i trzeba stwierdzić, że wpłynęła ona na to, że polskie siły nie uderzyły na Zwierzyniec, który był znacznie słabiej broniony niż pas natarcia zgrupowań, które weszły do walki. Możemy zakładać, że uderzenie z tej strony miasta mogło poważnie poprawić sytuację oddziałów AK.

Bałagan w polskim dowództwie nie dość, że osłabił uderzenie zewnętrzne, to również wpłynął negatywnie na przebieg powstania w mieście. Garnizon konspiracyjny posiadał w trakcie ataku kluczową rolę do spełnienia, a pomimo tego był do ostatnich dni poprzedzają-

cych atak osłabiany, np. pod koniec czerwca z miasta wyszedł kadrowy pluton „Czarnej Trzynastki”. Harcerski pododdział dołączył do 3. Brygady Wileński AK. Zaznaczmy, że żadne logiczne przesłanki nie tłumaczą drenowania garnizonu z jego żołnierzy. Oddziały partyzanckie nie cierpiały na brak rekruta pochodzącego, a wręcz przeciwnie — 3. Brygada odmawiała przyjmowania kolejnych ochotników ze względu na brak broni. Ponadto osłabiony personalnie garnizon nie mógł wystąpić do walki w sposób skoordynowany, gdyż nie otrzymał na czas rozkazu o przyspieszeniu natarcia. Ruszył do walki w godzinach przedpołudniowych 7 lipca. Na miasto zamiast pięciu zgrupowań bojowych, uderzyły ostatecznie dwa. Łącznie 4000 partyzantów wspartych ok. 1000 konspiratorów (wchodzących do walki sukcesywnie) służących w garnizonie. Przeciwnik dysponował przynajmniej 10 tys. żołnierzy. Polskie natarcie prowadzone od wewnątrz odniosło spore sukcesy, ale rozstrzygające było wejście do walki Armii Czerwonej, której oddziały wzięły na siebie główny ciężar walki o miasto.

Operacja „Ostra Brama” była ostatnią próbą utrzymania kresów północno-wschodnich przy Rzeczypospolitej. Pozbawione broni ciężkiej oddziały partyzanckie i konspiracyjne stanęły do walki z przeciwnikiem doskonale uzbrojonym i dysponującym bronią ciężką. Polacy w walce udowodnili, że są dobrze wyszkoleni i potrafią bić doświadczonego niemieckiego frontowego żołnierza — zabrakło jednak sprawnego dowodzenia.

Czy operacja „Ostra Brama” miała szansę doprowadzić do samodzielnego zdobycia Wilna przez polskich żołnierzy? Wydaje się to wątpliwe. Mimo szeregu polskich błędów — tych zawinionych, jak i będących wynikiem innych niezależnych okoliczności, np. braku nowoczesnych środków łączności, główną przyczyną militarnego niepowodzenia akcji była siła niemieckiego garnizonu broniącego miasta. ■

Michał Ostapiuk

Instytut Pamięci Narodowej
Oddział w Białymstoku

Ppłk Aleksander Krzyżanowski „Wilk” przyjmuje meldunek łączniczki
(Źródło: IPN)

Historyczka: emigracja nie zezwoli na umarcie idei niezależnego państwa litewskiego

Antoni Radczenko

Litewska diaspora, jak uważa historyczka Vitalija Stravinskienė, odegrała bardzo ważną rolę w XX-wiecznej historii Litwy. Dzięki emigracji świat zachodni pamiętał, że Litwa po II wojnie światowej była okupowana przez ZSRS.

„Czym mogę być pożyteczny Litwie, jeśli teraz w niej nie mieszkam” – pod takim hasłem 1 lipca w wileńskim Ratuszu odbyła się konferencja, w której uczestniczyli przedstawiciele litewskiej diaspory oraz przedstawiciele władz Litwy. Konferencja odbyła się w ramach Święta Pieśni. „Im bardziej będzie rozwijała się kultura wśród Litwinów świata, tym mocniejsza będzie Litwa. Do wspierania państwa i jego bezpieczeństwa, trzeba obowiązkowo wzmacniać rolę diaspory w różnych dziedzinach na Litwie” – oświadczyła przed spotkaniem Dalia Henke, przewodnicząca Światowej Wspólnoty Litwinów.

DIASPORA A MOŻLIWA WOJNA

W wydarzeniu uczestniczyli m.in. minister ekonomii i innowacji Aušrinė Armonaitė, doradca prezydenta ds. bezpieczeństwa Kęstutis Budrys, dyrektor Departamentu Bezpieczeństwa Państwa Darius Jauniškis oraz szef Litewskiego Związku Strzelców Linas Idzelis.

Kwestia bezpieczeństwa była jedną z priorytetowych. Jednym z poruszonych tematów była pomoc diaspory w przypadku ewentualnej wojny. Budrys podkreślił, że potrzebny jest odpowiedni plan, aby w przypadku kryzysowego momentu nie zapanował chaos. „W czasach pokoju, które mamy obecnie, musimy pogłębiać nasze relacje i kontakty. Nie możemy tego robić wyłącznie w szczególnych przypadkach, ale codziennie. To oznacza, że musimy dowiedzieć się od diaspory, jak funkcjonuje ich system, co kto robi, kto jest za co odpowiedzialny. Tak samo Litwini mieszkający poza granicami

Wspieranie państwa jedna z głównych misji rozsianej po całym świecie litewskiej diaspory Fot. Dainius Labutis, ELTA

kraju muszą zapoznać się ze strukturą państwa litewskiego” – zaznaczył doradca.

UCIECZKA PRZED WOJSKIEM

Vitalija Stravinskienė z Instytutu Historii Litwy wytłumaczyła, że litewscy historycy wydzielają cztery duże fale emigracyjne. Pierwsza rozpoczęła się w II połowie XIX w.

– Trzeba pamiętać, że w tym czasie Litwy jako państwa nie było. To była część Imperium Rosyjskiego. Pierwsza fala litewskiej emigracji była spowodowana przede wszystkim ucieczką przed poborem do wojska rosyjskiego do Ameryki lub krajów Europy. Służba w wojsku trwała bardzo długo. Inna grupa osób opuszczała ojczyznę z przyczyn ekonomicznych. Litwa była krajem rolniczym i życie naprawdę było ciężkie. Ich podstawowym kierunkiem były Stany Zjednoczone – przypomina

historyczka w rozmowie z „Kuriere Wileńskim”.

Po raz pierwszy Litwini jako oddzielna grupa narodowa zostali wyodrębnieni w USA podczas spisu ludności z 1898 r. Wcześniej byli zaliczani albo do Rosjan, albo Polaków. W 1914 r. w Stanach Zjednoczonych mieszkało do 500 tys. osób deklarujących narodowość litewską.

Sytuacja kardynalnie się zmieniła podczas I wojny światowej.

– Po rozpoczęciu wojny tysiące osób ewakuowało się na terytorium obecnej Białorusi i Rosji. Część ewakuowało się z własnej woli. Inni otrzymali odpowiedni rozkaz. Tylko z samego Wilna, jeśli dobrze pamiętam, wyjechało ok. 90 tys. osób. Ci, którzy ewakuowali się w głąb Rosji, nie mieli łatwego życia, dlatego litewskie elity, w tym pisarka Žemaitė, udały się do USA, aby zbierać finansowanie na potrzeby litewskich uchodź- 15.>>

14.>>

ców w Rosji – wskazuje Vitalija Stravinskienę.

OKRES MIĘDZYWOJENNY A IDEA PAŃSTWOWOŚCI

Następna fala emigracyjna rozpoczęła się w okresie międzywojennym.

– Litwa nie należała do krajów zamożnych. Ludzie bardziej aktywni i przedsiębiorczy wyjeżdżali po zarobek. Również przede wszystkim do Ameryki. Część z nich po kilku latach wracała do ojczyzny, część została na zawsze – mówi nasza rozmówczyni. – Tutaj geografia emigracyjna znacznie się poszerzyła. Litwini wybierali nie tylko Stany Zjednoczone, ale także kraje Ameryki Południowej. Przykładowo tylko w latach 30. do Ameryki Łacińskiej wyjechało ok. 100 tys. osób.

Największą rolę w najnowszej historii Litwy odegrała czwarta fala emigracji. Zwana też polityczną.

– Rozpoczęła się w 1944 r., kiedy zbliżała się Armia Czerwona. Ta fala dotyczyła polityków, naukowców, ludzi kultury, wojskowych. Wyjechali praktycznie ci, którzy nie zostali aresztowani lub wywiezieni na Syberię w roku 1941. Oczywiście to był duży cios w litewskie społeczeństwo. Tylko trzeba pamiętać – państwo przestało istnieć. Gdyby oni zostali, to być może sowietyzacja zachodziłaby z większymi oporami. Ale rów-

niez więcej po prostu zginęłoby na Syberii czy w łagrach. Ich rola polegała na tym, że udając się na Zachód, nie zezwolili na umarcie idei niezależnego państwa litewskiego. Wszędzie, gdzie tylko to było możliwe, przypominali o okupacji trzech krajów bałtyckich. Ciągłe zwracali się do przedstawicieli rządów zachodnich o konieczności odrodzenia niepodległej Litwy. To było ich największe osiągnięcie, bo kiedy w roku 1990 Litwa ogłosiła niepodległość, to nie musiała już nic udowadniać, jak to było w roku 1918. Generalnie na Zachodzie wiedziano, czym są kraje bałtyckie i że były okupowane. Już po odzyskaniu niepodległości litewska diaspora bardzo mocno pomogła nowym strukturom państwa. Pomagano materialnie, ale również w dziedzinie nauki lub kultury – analizuje Vitalija Stravinskienę.

Od 1982 r. emigranci z Litwy, Łotwy oraz Estonii w Ameryce obchodzili Dzień Wolności Bałtów. Ówczesny prezydent Ronald Reagan zwrócił się do swych obywateli, aby ten dzień był obchodzony wspólnie z uchodźcami z krajów bałtyckich. Wedle danych Ministerstwa Spraw Zagranicznych Litwy oraz Departamentu Migracji obecnie poza granicami państwa litewskiego mieszka około 461 tys. Litwinów. Najwięcej mieszka w W. Brytanii 33 proc., Niemczech 13 proc., Norwegii 11 proc. oraz Irlandii 10 proc. ■

Już po odzyskaniu niepodległości w 1990 roku litewska diaspora bardzo mocno pomogła nowym strukturom państwa – twierdzi Vitalija Stravinskienę **Fot. mab.lt**

Koncert polskiej pianistki w Wilnie

12 lipca o godz. 19.00 w Ogrodzie Bernardyńskim w Wilnie odbędzie się koncert młodej polskiej pianistki Jagody Stanickiej, współorganizowany przez Ambasadę RP w Wilnie. Jagoda Stanicka jest pianistką z klasycznym wykształceniem. Oprócz wykonawstwa muzyki klasycznej, tworzy autorskie kompozycje, które wykraczają poza obszar muzyki poważnej, łamiąc granice podziału na gatunki i style. Jej utwory były udostępniane premierowo w polskich, amerykańskich i niemieckich stacjach radiowych. Jest laureatką konkursów ogólnopolskich i międzynarodowych, występowała solo, kameralnie oraz jako solistka z orkiestrami w Polsce i za granicą. Działała w Fundacji Cultura Animi, brała udział w licznych warsztatach i kursach. Wzięła udział w nagraniu albumu ambientowego cenionej japońskiej artystki „Albert Karch feat. Ichiko Aoba „Celestially Light”. Jagoda Stanicka komponuje również muzykę do spektakli teatralnych (m.in. Teatr Collegium Nobillium - „Fedra” reż. Olga Sawicka, „Płomień”, „Drzazga” - reż. Patrycja Wysockińska) i filmów (m.in. „I żyli długo i szczęśliwie” - reż. Stefania Strzałkowska - Rajca, „Wilgoć” - reż. Martyna Ludwig). Jest rezydentką i współtwórczynią spektaklu „Żyjesz Naprawdę w Innym Świecie” - reż. Hubert Fiebig w Centrum Rezydencji Teatralnej Scena Robocza 2021 w Poznaniu. W programie: F. Chopin, W. Kilar oraz kompozycje własne. Wstęp wolny. Liczba miejsc na ławkach jest ograniczona - warto zabrać ze sobą koc lub krzeselka turystyczne.

Ambasada.pl

W całym kraju zadziałał nowy model przewozu pacjentów

„Od 1 lipca na terenie całej Litwy wprowadzono usługę przewozu pacjentów” – informuje resort ochrony zdrowia. Nowa usługa nie jest formą natychmiastowej pomocy, należy zaplanować ją z wyprzedzeniem. Osoby zainteresowane ofertą powinny spełniać szereg wymogów.

Transport można zamówić dzwoniąc na nr tel. 1808. Pacjenci zostaną dowiezieni z domu do placówki zdrowotnej i z powrotem.

„Nowa usługa ma zapewnić jak największy dostęp do usług medycznych, gdy chodzi o pacjentów należących do grupy osób najbardziej narażonych. Są to przede wszystkim osoby, które ze względu na wiek, stan zdrowia czy sytuację materialną nie zawsze w razie potrzeby mogą samodzielnie dojechać do lekarza. Dążymy do tego, żeby poszczególne czynniki nie były przeszkodą w uzyskaniu niezbędnych świadczeń opieki zdrowotnej” – zapowiedział minister ochrony zdrowia Arūnas Dulkys.

STAN PACJENTA

Decyzję o tym, że stan pacjenta nie pozwala na samodzielny dojazd do placówki medycznej, podejmować będzie lekarz lub inny pracownik wykonujący zawód medyczny. Pacjenci w razie potrzeby zostaną przetransportowani karetką pogotowia ratunkowego pod nadzorem personelu medycznego, w przypadku, gdy problemy zdrowotne pacjenta nie będą tego wymagały, medycy nie będą go pilotować.

PROJEKT REALIZOWANO ETAPOWO

Nowy model transportowania pacjentów na okres próbny został wdrożony w sierpniu 2023. Do 1 lipca br. usługa była dostępna w 20 samorządach kraju. Projekt okazał się skuteczny, dlatego uznano, że usługa będzie świadczona terenie wszystkich 60 samorządów. Minister Dulkys podkreśla, że korzystając z usługi przewozu, pacjent samodzielnie może wybierać lekarza oraz decydować, do jakiej placówki medycznej chce trafić.

„Nowy model przewozu pacjentów zapewnia większą mobilność pacjentów oraz zapewnia możliwość skorzystania z usług medycznych w ustalonym czasie” – zapowiedział minister Dulkys

„Okres próbny wykazał, że przewóz pacjentów jest potrzebny. Podczas okresu próbnego usługa była świadczona 16,5 tys. razy. Nowy model przewozu likwiduje kolejną przeszkodę, zapewnia większą mobilność pacjentów oraz zapewnia możliwość skorzystania z usług medycznych w ustalonym czasie. Dostępność usługi jest bardzo istotna, gdy chodzi o przeprowadzenie badań profilaktycznych. Szacuje się, że po wdrożeniu nowego modelu transportowania chorych, mieszkańcy oddalonych miejscowości będą mieli znacznie łatwiejszy dostęp do leczenia. Wspólne działania państwa i samorządów na rzecz pacjentów są godne pochwały” – podkreślił minister.

FIRMY WYGRAŁY PRZETARGI

„Większość usług transportowych będą świadczyć nie brygady Służby Pogotowia Ratunkowego, ale firmy, które wygrały przetargi publiczne. Medycy będą pilotować oraz monitorować pa-

cjenta, gdy będzie tego wymagał jego stan zdrowia” – informuje Nerijus Mikėlionis, kierownik służby. Podkreśla, że nowa usługa nie jest formą natychmiastowej pomocy, należy zaplanować ją z wyprzedzeniem. Przewóz pacjentów zaplanuje operator, który zadecyduje, czy jednym transportem można będzie przewieźć np. kilku pacjentów oraz osobę towarzyszącą.

PIERWSZEŃSTWO DLA OSÓB CHORYCH

Pierwszeństwo do skorzystania z darmowej usługi przewozu mają osoby cierpiące na choroby przewlekłe. Pierwsi z nowej usługi skorzystali pacjenci na hemodializie oraz osoby, którym ma być wykonana transplantacja. Usługa przewozu do placówek medycznych będzie także świadczona osobom w wieku 75 lat i więcej, osobom z niepełnosprawnościami oraz korzystającym ze świadczeń socjalnych.

16.>>

W ramach projektu próbnego z usługi skorzystało 12,3 tys. pacjentów cierpiących na przewlekłe choroby nerek, którzy niezbędnie stosują dializy. Około 700 osób dowieziono na rehabilitację. 1 700 – na zaplanowane zabiegi.

Usługi transportowe przewozu pacjentów z domu do placówek medycznych i z powrotem do domu zostaną pokryte z budżetu państwa oraz z Funduszu Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego (PSDF). Koszty hemodializ będą rekompensowane przez samorządy.

KTO MOŻE SKORZYSTAĆ?

Z usługi mogą skorzystać osoby, których wskaźnik uczestnictwa wynosi 55 proc. lub mniej oraz którym z racji niskich dochodów przysługuje dofinansowanie do leków, osoby z niepełnosprawnością, którym z racji niskich dochodów przysługuje dofinansowanie do leków, osoby w wieku 75 lat i powyżej tego wieku, którym z racji niskich dochodów przysługuje dofinansowanie do leków. Usługa przewozu przysługuje także osobom, który ze względu na stan zdrowia nie mogą dojechać transportem własnym albo publicznym do placówki zdrowotnej.

JAK ZAMÓWIĆ USŁUGĘ?

Należy zadzwonić na infolinię 1808. Operator sprawdzi, czy osoba dzwoniąca ma prawo do skorzystania z dar-

mowego przewozu. Zaleca zgłaszać się nie wcześniej niż miesiąc przed oraz nie później niż dwa dni robocze do zaplanowanego terminu wizyty u lekarza. Dzwonić mogą także znajomi czy krewni pacjenta, pracownicy socjalni, specjaliści systemu opieki zdrowotnej.

W transporcie może być osoba towarzysząca albo wyszkolony pies przewodnik.

NIE WSZYSCY ODPOWIADALI WYMOGOM

Pierwszego dnia uruchomienia usługi na terenie całej Litwy zarejestrowano blisko 300 zgłoszeń telefonicznych. 1 lipca pracowało dwóch operatorów, następnego dnia już dziesięciu. „90 proc. osób dzwoniących chciało na razie tylko zasięgnąć informacji, pozostałe próbowały zamówić usługę. 30 proc. nie odpowiadało wymaganym kryteriom, nie mogło więc skorzystać z oferty. W pierwszym tygodniu z usługi skorzysta czterokrotnie więcej pacjentów niż przewidywaliśmy” – poinformował Tomas Vasiliauskas, doradca dyrektora Służby Pogotowia Ratunkowego.

Szacuje się, że w tym roku zostanie udzielonych około 40 tys. usług przewozu pacjentów, w przyszłym – 70 tys. Na ten cel państwo przeznaczyło 4 mln euro w br. oraz około 9 mln euro na 2025 r.

Opr. Justyna Giedrojc
na podst sam.lt
Fot. Marian Paluszkiwicz

Usługa przewozu do placówek medycznych będzie także świadczona dla osób w wieku 75 lat i więcej, osobom z niepełnosprawnościami oraz korzystającym ze świadczeń socjalnych

System Patriot na Litwie

Na Litwie w tym tygodniu zostanie rozmieszczony holenderski system obrony powietrznej Patriot, który weźmie udział z organizowanych po raz pierwszy w kraju ćwiczeniach Baltic Connection 24 (BALTCON24) w dniach 7 - 19 lipca – informuje resort obrony. W ćwiczeniach Baltic Connection 24 wezmą udział batalion obrony powietrznej Litewskich Sił Powietrznych z systemami obrony powietrznej średniego zasięgu NASAMS, system obrony powietrznej Patriot Królewskich Holenderskich Sił Powietrznych, hiszpańskie i portugalskie myśliwce prowadzące misję NATO Air Policing w krajach bałtyckich, Centrum Operacji Powietrznych Litewskich Sił Zbrojnych oraz samoloty Litewskich Sił Obronnych.

„Rozmieszczenie systemu obrony powietrznej Patriot i jego udział w ćwiczeniach jest pierwszym krokiem w realizacji decyzji podjętej przez NATO na ubiegłorocznym szczycie w Wilnie w sprawie rotacyjnego modelu obrony powietrznej w celu wzmocnienia zintegrowanej obrony powietrznej i przeciwrakietowej NATO” – podkreśla dowódca litewskich sił zbrojnych, generał Valdemaras Rupšys.

Zapowiadane ćwiczenie obejmie szkolenie w zakresie redystrybucji i integracji zdolności, ujednoczonego dowodzenia i kontroli oraz prowadzenia operacji obrony powietrznej.

Resort obrony zaznacza, że identyfikacja wrogich samolotów jest kluczowym celem, a ćwiczenie będzie symulować działania samolotów, śmigłowców, myśliwców i dronów, na które uczestnicy będą reagować. Model rotacyjnej obrony powietrznej został uzgodniony przez kraje NATO w czerwcu ubiegłego roku w odpowiedzi na apele państw bałtyckich o wzmocnienie trwającej od 20 lat misji NATO Air Policing. Na początku marca były litewski minister obrony Arvydas Anusauskas ogłosił, że rotacyjna obrona powietrzna zostanie uruchomiona jeszcze w tym roku, a na Litwie zostaną rozmieszczone systemy obrony powietrznej Patriot.

Smutny rekord: w czerwcu utonęło 20 osób

Honorata Adamowicz

Jak uniknąć nieszczęśliwych wypadków w wodzie i jak pomóc tonącemu w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” radzą specjaliści departamentu straży pożarnej i ratownictwa.

JAK ZACHOWAĆ SIĘ NAD WODĄ?

Aby uniknąć nieszczęśliwych wypadków, strażacy ostrzegają: zbiorniki wodne są bardzo niebezpieczne. Należy zachować ostrożność w pobliżu zbiorników wodnych, ponieważ utonięcia są często spowodowane niedocenianiem niebezpieczeństw. Dlatego odradzają pływanie i nurkowanie w nieznanach, ustronnych miejscach, gdzie nie ma ratowników. W żadnym wypadku nie wolno skakać do wody, gdy jest się głodnym lub pod wpływem alkoholu. Nie wolno nurkować, gdy nie zna się dna akwenu, a także pływać zbyt daleko od brzegu, zwłaszcza za bojami, gdyż przecenienie własnych sił może uniemożliwić dopłynięcie do brzegu. Odradzają również pływania na dmuchanych materacach. Szczególnie ważne jest, aby dbać o swoje dzieci i upewnić się, że nie brodzą w wodzie same bez nadzoru osoby dorosłej. Najbezpieczniejsze miejsca do pływania to te nadzorowane przez ratowników. Ratownicy będą w stanie szybciej zapewnić profesjonalną pomoc w przypadku katastrofy. Ludzie często przeceniają swoje umiejętności pływackie i sprawność fizyczną, a także nie doceniają wahań temperatury. Zmiany temperatury prowadzą do zaostrzenia chorób przewlekłych, które mogą prowadzić do utonięcia.

- Według Departamentu Straży Pożarnej i Ratownictwa, w tym roku strażacy przeprowadzili 199 akcji ratunkowych w wodzie. Wyciągnęli 59 utopielców, w tym jedno dziecko, i uratowali 17 osób, w tym troje dzieci.

W ostatnich dniach czerwca ratownicy pracowali bez wytchnienia. Tylko w pierwszym miesiącu lata utonęło 20 osób, prawie dwa razy więcej niż w tym samym okresie ubiegłego roku.

Należy zachować ostrożność w pobliżu zbiorników wodnych, ponieważ utonięcia są często spowodowane niedocenianiem niebezpieczeństw.

Fot. Marian Paluszkiwicz

Strażacy radzą: jeśli zaczniesz tonąć, staraj się wdychać jak najwięcej powietrza i staraj się zwrócić na siebie uwagę machając rękoma. Natomiast jeśli widzimy, że ktoś tonie, to należy zacząć krzyczeć i starać się przyciągnąć uwagę innych, żeby przyszli również na pomoc osobie tonącej. Obowiązkowo należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.

Tylko w czerwcu strażacy wyciągnęli z wody 20 topielców, w tym jedno dziecko. W czerwcu ubiegłego roku strażacy wyciągnęli 13 topielców. W okresie styczeń-czerwiec ubiegłego roku strażacy przeprowadzili 200 akcji ratunkowych w wodzie, wyciągnęli 45 topielców, w tym dwoje dzieci i uratowali 28 osób, w tym jedno dziecko - poinformowano nas w departamencie straży pożarnej i ratownictwa.

JAK POMÓC TONAĆEMU?

Strażacy radzą: jeśli zaczniesz tonąć, staraj się wdychać jak najwięcej powietrza i staraj się zwrócić na siebie uwagę machając rękoma. Natomiast jeśli widzimy, że ktoś tonie, to należy zacząć krzyczeć i starać się przyciągnąć uwagę innych, żeby przyszli również na pomoc osobie tonącej. Obowiązkowo należy zadzwonić pod numer alarmowy 112. Następnie upewnić się, czy w pobliżu nie znajduje się żaden sprzęt ratunkowy (koło ratunkowe, łódź itp.) lub pomocniczy (piłka, materac itp.). Jeśli to możliwe, należy spróbować dosięgnąć tonącego ręką, kijem, grubą pałką lub rzucić mu mocną gałąź. Jeśli w pobliżu nie ma nikogo innego, można uratować tonącego, podpływając do niego łodzią, rowerem wodnym, łodzią ratunkową lub wykorzystując inne urządzenie ratunkowe, które nie tonie i dotrzeć do osoby tonącej, żeby mogła wejść. ■

Ile wydamy na generalny remont mieszkania w 2024 roku?

Honorata Adamowicz

– W tym roku o wiele mniej osób decyduje się na generalny remont. Najpierw pandemia, potem wysoka inflacja, szalejące ceny materiałów budowlanych i oczywiście wojna na Ukrainie – wszystko to spowodowało, że ludzie odłożyli remonty na później. Po prostu ludzie nie mają pieniędzy, bo stopy procentowe są bardzo wysokie. Osoby, które już mają dom, również wykonują mniej remontów. Po prostu nie chcą remontować, bo nie chcą inwestować z powodu wojny, dzisiaj nie ma konkretów, nikt nie wie, co nas czeka jutro. Ludzie boją się inwestować, bo boją się stracić wszystko. Wolą mieć gotówkę. Cóż, stopy procentowe również się do tego przyczyniły, ponieważ bardzo często ludzie zaciągają pożyczki na wykonanie remontów, a teraz, przy stopach procentowych na tak wysokim poziomie, w tak niespokojnych czasach, ludzie po prostu nie chcą podejmować ryzyka. Musimy tylko czekać, aż wojna wkrótce się skończy, a stopy procentowe spadną i dopiero wówczas zacznie się wzrost – powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Julius Vaicekauskas, dyrektor firmy budowlanej Darbai kvadratu, MB Darbai 2.

Chętnych na przeprowadzenie generalnych remontów jest mało

Jak zaznaczył fachowiec, ceny materiałów budowlanych i stawki fachowców w tym roku ustabilizowały się, więc ceny remontu nie wzrosły. Chociaż ceny są stabilne, to chętnych na przeprowadzenie generalnych remontów jest mało. Remont mieszkania, w którym ludzie już mieszkają, może kosztować około 200 euro za metr kwadratowy. Czasami niektóre prace

Koszty generalnego remontu w tym roku nie wzrosły. W 2024 r. za generalny remont zapłacimy od 150 do 200 euro za metr kwadratowy. Za remont domu o powierzchni 100 metrów kwadratowych trzeba, więc zapłacić około 20 tys. euro.

Za remont domu o powierzchni 100 metrów kwadratowych trzeba, więc zapłacić około 20 tys. euro **Fot. Marian Paluszkiwicz**

są opłacane za dzień. Dzień roboczy pracownika trwa 8 godzin. Koszt wynosi około 100 euro. Układanie płytek może kosztować od 20 do 50 euro za metr kwadratowy, malowanie ścian 15 euro za metr kwadratowy. Remont domu o powierzchni 100 metrów kwadratowych może kosztować około 20 000 euro, co obejmuje koszty pracy oraz materiałów budowlanych.

– Aby wykonać remont naprawę dobrej jakości, należy wybrać dobry zespół, który wykona go za nas. Samodzielnie gospodarz nigdy nie zrobi dobrego remontu, ponieważ nie zna technologii i nie postępuje zgodnie z nią. Oczywiście można wziąć wałek i samemu pomalować ściany, ale wątpię, czy będzie to zrobione dobrze. Aby dobrze pomalować ściany, bardzo ważne jest ich odpowiednie przygotowanie, a osoba, która się tym nie zajmuje, nie wykona dobrej roboty. Nie może być tak, że jedna osoba potrafi wszystko zrobić sama

– radzi dyrektor firmy budowlanej Darbai kvadratu, MB Darbai 2.

Jak często należy remontować mieszkanie? Na to pytanie nasz fachowiec powiedział, że nie ma jednoznacznej odpowiedzi. Ale remont jest konieczny, gdy na posadzkach i ścianach zauważymy różnorodne pęknięcia lub rysy.

Nie ma dobrego czy złego czasu na remonty

– Najczęstsze prace remontowe które są wykonywane regularnie, to malowanie ścian. Ponieważ kolory z upływem czasu bledną i tracą swój intensywny kolor, a w dodatku, jeżeli w domu mamy małe dzieci lub zwierzęta, ściany szybko się brudzą. Chociaż najbardziej popularny czas na remonty to wiosna i lato. Tymczasem specjalista radzi, że remonty można robić o każdej porze roku, nie ma dobrego czy złego czasu na remonty – podkreślił Julius Vaicekauskas, dyrektor firmy budowlanej Darbai kvadratu, MB Darbai 2. ■

Wycieczka słuchaczy PUTW na Łotwę - Rundale i Bauske perły łotewskiej architektury

20 czerwca br. we wczesnych godzinach rannych 34-osobowa grupa słuchaczy Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie wraz z profesorem Ryszardem Kuźmą udała się na wycieczkę na Łotwę.

Pierwszym punktem zwiedzania zabytków historycznych był Pałac Rundale, a jak się okazało, budynek jest jedną z najładniejszych rezydencji na Łotwie. Przyciąga co roku rzesze turystów. Podziwialiśmy tam ubrania obsługi. Byli ubrani w dworskie stroje z XVIII w. Przewodnik zapoznał nas z historią powstania pałacu. Dwór powstał już pod koniec XV w. Właścicielem został Ernest Johann von Biron, który zakupił wcześniej pobliskie tereny od rodziny Grotthus. Poznaliśmy życie von Birona, który był faworytem cesarzowej Rosji, Jekateriny II, stając się jej doradcą. Wiele razy pałac był niszczone, najbardziej podczas wojny francusko-rosyjskiej. Rozbite zostały lustra, zerwana jedwabna tapeta,

zniszczono bibliotekę, w strzępy podarto większość książek. Później mieściły się w nim szkoła podstawowa, magazyn zboża i szpital. Pod koniec XIX w. pałac został odnowiony. W roku 1981 po raz pierwszy pomieszczenia udostępniono dla zwiedzających.

Pałac jest naprawdę przepiękny, posiada 138 pokoi, z czego 43 są udostępnione. Jego wnętrza są imponujące, architektura – cudowna. Ściany upiękuszono obrazami włoskich i flamandzkich mistrzów. Podziwialiśmy meble, kolekcje waz porcelanowych. W trakcie zwiedzania znaleźliśmy też akcenty polskie. W jednej z sal wisi portret króla Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz umieszczono tam podpisane przez niego dokumenty.

Bardzo nas zuroczyła przepiękna sala paradna, gdzie odbywały się dawniej wystawne bale i dworskie tańce. W trakcie zwiedzania widzieliśmy apartamenty księcia, sypialnię, bibliotekę i jego miejsce pracy oraz prywatne rzeczy księżnej w jej pokojach. Słuchacze uniwersytetu mieli wiele pytań, szczególnie oglądając apartamenty księżnej. Bardzo ciekawe było wyposażenie kuchni pałacowej, ekspozycja przyborów kuchennych. Przyciągała nasz wzrok dekoracja stołu jadalnego oraz naczyń z porcelany.

Wśród zbiorów ekspozycji pałacu wiele emocji wywarły liczne dzieła sztuki, kolekcja malarstwa, wystrój sali złotej.

21.>>

■ Słuchacze PUTW przed pałacem w Rundale, jednej z najładniejszych rezydencji na Łotwie Fot. Archiwum PUTW

20.>>

Wszędzie odczuwaliśmy magiczny świat baroku.

Nie byliśmy w stanie oderwać oczu od ogrodu francuskiego, który rozciąga się tuż za pałacem na terenie 10 ha. Pokryty 12 tys. róż różnych gatunków i kolorów. Piękność nie do opisania. Stworzono kompozycję różnych drzew: kasztanów, dębów, lip, drzew owocowych. Przejżdżaliśmy arkadami pnących się drzew. Idealne miejsce do wypoczynku. Cudowna fontanna, przy której upamiętniliśmy swój pobyt. Podziwialiśmy pomysły niespotykanego udekorowania ogromnego terenu.

Drugim naszym przystankiem był zamek w Bausku. Jest jedną z najpóźniej wzniesionych budowli przez zakon krzyżacki w Inflantach. Między rzekami Niemenek (Memel) i Musza (Musa) wznosi się dawna siedziba Kawalerów Mieczowych, a później książąt Kurlandii i Semigalii,

będących lennikami króla Zygmunta Augusta. Już z daleka zauważyliśmy zamek, ponieważ jest położony na wzgórzu, kilkanaście kilometrów od granicy łotewsko-litewskiej. Jak się dowiedzieliśmy, była to największa twierdza w tym regionie oraz miejsce dla kontroli handlu pomiędzy Litwą i Rygą. Przewodnik przybliżyła nam historię wzniesienia zamku. Pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1443 r. Ciągłe wokół zamku toczyły się działania wojenne. Zamek przechodził z rąk do rąk pomiędzy Polską i Szwecją i coraz bardziej podupadał. Podczas III wojny północnej w 1706 r. były wysadzone zamkowe mury o grubości 3,5 m. Podczas okupacji hitlerowskiej Niemcy utworzyli tam getto dla żydowskich mieszkańców. Przebywało w nim 700 osób.

Odbudowa zamku została rozpoczęta w drugiej połowie XX w. i jest w pełni skończona. Dla zwie-

dzających są udostępnione dawne ruiny, siedziba zamku, wieża, z której można obejrzeć panoramę. Wystrój zamku posiada bardzo różnorodną ekspozycję. Naszą uwagę w jednej z sal przyciągnęła kolorowa podłoga, która zachowała się z XVI w. Nie byliśmy obojętni podczas oglądania wyposażenia kuchni z naczyniami z brązu i miedzi czy apartamentów, prywatnych komnat. Funkcjonuje tu muzeum, w którym istnieje wystawa umundurowania, ubrań, obuwia, przyrządów do szycia, pierścieni i innych detali.

Byliśmy zmęczeni, ale zadowoleni z wycieczki. Zdecydowanie warto zapoznać się ze wspaniałymi zabytkami Łotwy i spędzić tam czas. Jesteśmy wdzięczni organizatorom, prof. Ryszardowi Kuźmie i słuchaczce PUTW Reni Leszczyńskiej. ■

Teresa Młyńska
członek zarządu PUTW

W Mejszagole poświęcono odnowiony krzyż

24 czerwca, w dniu odpustu św. Jana Chrzciciela w Mejszagole, został poświęcony odrestaurowany krzyż. Po Mszy Świętej odpustowej parafianie prowadzeni przez księdza proboszcza Edwarda Dukielę, celebrowała głównego na odpuscie, ks. Tadeusza Jasińskiego oraz ks. Mariusa Talutisa, zgromadzili się w centrum miasteczka przy krzyżu.

Wszystkich zebranych uroczystość przywitała nowa prezes koła Związku Polaków na Litwie w Mejszagole poseł na Sejm RL z ramienia AWPL-ZChR Rita Tamašunienė i w skrócie przedstawiła historię ustawienia krzyża w tym miejscu. Była to pierwsza inicjatywa powstałego w 1989 roku koła ZPL w Mejszagole, którego pierwszym prezesem była śp. pani Anna Aleksandrowicz. W tym miejscu stał kiedyś krzyż, ale był usunięty z racji budowy przystanku. Ówczesny krzyż przyjął na swoje podwórko śp. Stanisław Polonis.

Według wspomnień Zygmunta Wierbajtisa, w ustanowienie nowego krzyża mocno był zaangażowany ówczesny starosta gminy mejszagolskiej Stanisław Jagliński, a z propozycją

ufundowania krzyża wystąpił Mieczysław Piotrowski, który wraz z synami Janem i Mieczysławem, przy pomocy śp. Edwarda Kolby, z dębu wyciosali krzyż. I prawdopodobnie jesienią 1990 roku w miejscu poprzedniego krzyża stanął nowy, jasny krzyż.

Po 30 latach wynikła potrzeba odnowienia krzyża. Sprawą

ją zajął się syn śp. Mieczysława Piotrowskiego, też Mieczysław, i dzisiaj mamy odnowiony krzyż, który w dalszym ciągu będzie nam przypominał o naszych chrześcijańskich korzeniach. Poświęcenie krzyża dokonał ks. proboszcz Edward Dukiel. ■

124

Po Mszy Świętej odpustowej parafianie prowadzeni przez księdza proboszcza Edwarda Dukielę, zgromadzili się w centrum miasteczka przy krzyżu

Fot. Organizatorzy wydarzenia

Nowe tomiki poetyckie Edmonta Wołochowicza

W tym roku ukazali się trzy nowe tomiki poezji Edmonta Wołochowicza to: „Ludzkie lata” — „Czas robi swoje...” i „Viskas bus gerai”.

W literackim świecie często zdarza się, że autorzy zaskakują swoich czytelników nie tylko treścią, ale i ilością swoich dzieł. Edmont Wołochowicz, znany wileński poeta, w 2024 r. ponownie przyciągnął uwagę miłośników poezji, prezentując trzy nowe tomiki: „Ludzkie lata” — „Czas robi swoje...” oraz „Viskas bus gerai” — litewski przekład tomiku „Wszystko będzie dobrze”. Na pierwszy rzut oka, zaskakującym wydaje się fakt wertowania dziesiątków tomików poetyckich tego samego autora, wydanych w bardzo krótkim odstępie czasowym – od 2019 roku powstało ich aż 33!

Jednak, gdy zagłębimy się w twórczość Wołochowicza, staje się jasne, że mamy do czynienia z niezwykłym talentem, który umiejętnie przekształca swoje przemyślenia i doświadczenia w poetyckie perełki.

Tomik „Ludzkie lata” to zbiór refleksji na temat przemijania, ludzkich emocji i relacji międzyludzkich. Autor w swoich wierszach porusza kwestie egzystencjalne, ukazując zarówno piękno, jak i trudności codziennego życia. Jego poezja wciąga czytelnika w podróż przez lata pełne radości, smutku, miłości i straty, pozwalając na chwilę zadumy nad własnym życiem.

„Czas robi swoje...” to tomik, w którym Wołochowicz kontynuuje swoje rozważania na temat czasu i jego wpływu na człowieka. Wiersze te są pełne głębokich spostrzeżeń i mądrości, które wynikają z doświadczenia życiowego autora, obserwacji świata i ludzi. Autor w poetycki sposób przedstawia nieuchronność zmian, które niesie ze sobą upływający czas, jednocześnie podkreślając, jak ważne jest czerpanie radości z każdej chwili.

Od 2019 roku Edmont Wołochowicz wydał 33 tomiki swojej poezji

Fot. Marian Paluszkiwicz

Tomik „Viskas bus gerai” jest przetłumaczoną na język litewski wersją „Wszystko będzie dobrze”. To wyjątkowy krok w twórczości Wołochowicza, pokazujący jego otwartość na różne kultury i chęć dotarcia do szerszego grona odbiorców. W tym tomiku znajdziemy wiersze pełne nadziei i optymizmu, które mają przynieść pocieszenie i wsparcie w trudnych chwilach

Pisane najpierw „do szuflady” wiersze Edmonta Wołochowicza teraz mają okazję ujrzeć światło

Trzy najnowsze tomiki poezji Edmonta Wołochowicza

dzienne i znaleźć swoje miejsce w sercach czytelników. Każdy z jego tomików to osobna opowieść, która zaprasza do refleksji i zadumy nad własnym życiem. Wołochowicz, poprzez swoją twórczość, pokazuje, że poezja może być zarówno pięknym, jak i głębokim przeżyciem, które wzbogaca naszą codzienność.

Tomiki Edmonta Wołochowicza można nabyć w księgarni Elephas. ■

Inf. wł.

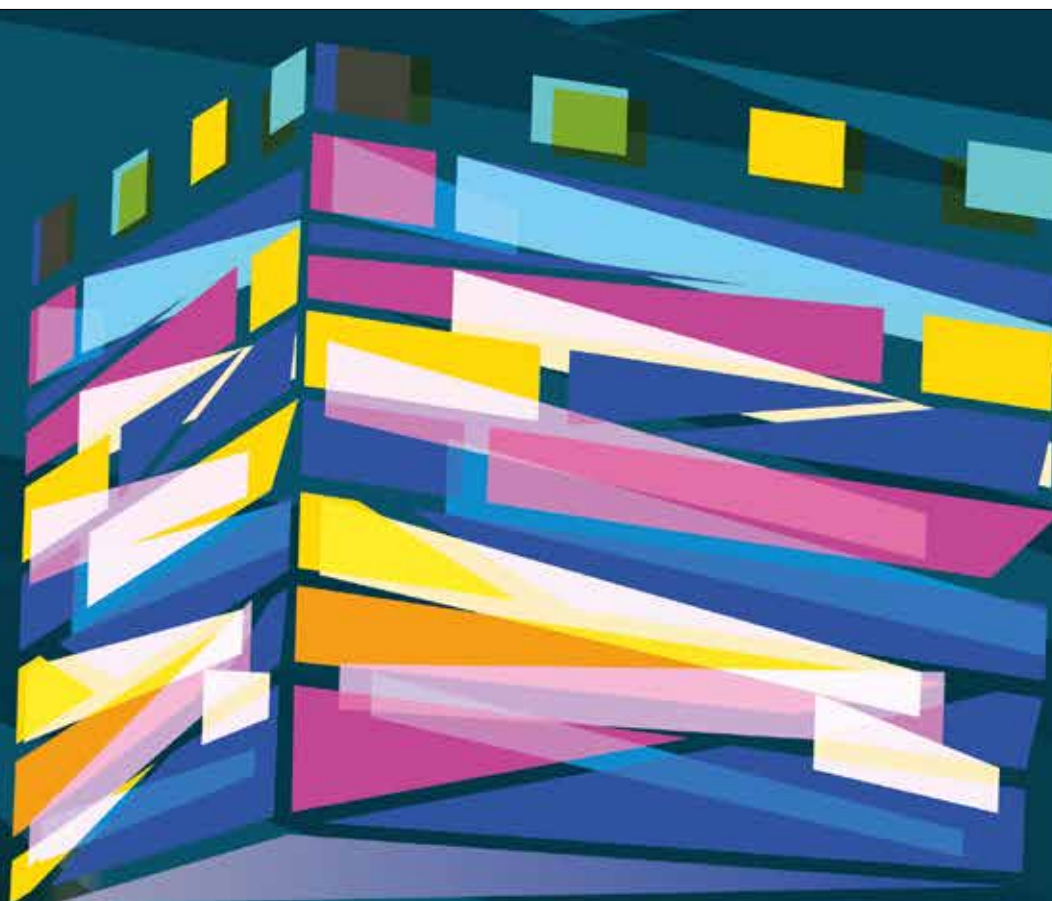
Powiedz mi

(wiersz z tomiku „Czas robi swoje...”)

Powiedz mi, kochanie,
Co to jest miłość?
Czy bywa smutno,
Gdy ją stracisz?
Powiedz mi, kochanie,
Co to jest miłość?
Czy to prawda,
Że ciężko bez niej żyć?
Powiedz mi, kochanie,
Co to jest miłość?
Kiedy Cię w życiu spotka,
Daj Boże, by nie było krótką
I na co dzień pomogła Ci żyć!

Tarptautinis vasaros festivalis

MUZIKA MEDININKŲ PILYJE

liepos 6 20:00
festivalio atidarymas
The Ditties įėjimas laisvas

liepos 10 20:00
Senosios sefardų dainos
įėjimas laisvas

liepos 11 19:00
Eglė Petrošiūtė & SAMBA ME

rugpjūčio 3 19:00
Eglės Vakarainaitės Septetas
Jazz'Strada

rugpjūčio 4 19:00
Ewelina Gancewska su grupe
įėjimas laisvas

rugpjūčio 18 19:00
Kęstutis Valginis Quartet

rugpjūčio 24 19:00
ICH TROJE
Rafal Jackiewicz Orchestra

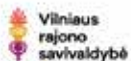

rugpjūčio 25 18:00
festivalio uždarymas
Aktorių trio

Bilietus platina

kakava.lt

Renginį globoja
Vilniaus rajono savivaldybės
meras **Robert Duchnevič**

Festivalio koncertus
organizuoja:

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. +370 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. +370 611 33 626

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. +370 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. +370 602 05 044

Kupujemy las, ziemię. Wykonujemy cięcia sanitarne, podział działek. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się od razu. Tel. +370 606 01 125

USŁUGI

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. +370 606 97 218

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. +370 670 06 868

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. +370 677 34 202

Doświadczony niewidomy masażysta pomoże

w łagodzeniu waszych dolegliwości. Różnego typu masaże – od 14 euro.

Tel. +370 675 73 750

SPRZEDAŻ

Sprzedam w pełni wyposażone sauny mobilne. Dostawa na terenie całej Litwy. Wilno, tel. +370 670 60 300

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in.

Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona.

Tel. 8 600 18 083 (Leon)

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

SKUPUJEMY BYDŁO
8 620 33544

KAWIARNIA SULTINIAI

- Smaczne pierożki z nadzieniem
- Aromatyczna kawa, herbata
- Szybka obsługa
- Gorące dania

Znajdą nas Państwo w samym centrum stolicy:
Vilnius, Jogailos 6
tel. 262 40 67, +370 5 212 43 91,
+370 612 62339

Kobieta poszukuje pracy.
Ma prawo jazdy kategorii B.
Proponować różne warianty.
Tel.: +370 614 34 020 Beata

KUPUJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”
SKUPUJEMY BYDŁO
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEŻNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAZY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

ZAPRASZAMY DO BIURA EKSKOMISARÓW ZESPOŁU PRACOWNIKÓW OCHRONY!

Forma pracy: ochrona wileńskich centrów handlowych

Oferujemy:

- miejsce pracy bliżej domu;
- elastyczny grafik pracy;
- dodatki motywacyjne za dobre rezultaty pracy;
- możliwości rozwoju i kariery;
- przyjazny i profesjonalny zespół;

- wynagrodzenie od 1 000 do 1 260 euro/miesiąc (nieodliczając podatków);
- kolegów bez doświadczenia przeszkalamy;

Tel. +370 698 310 96
e-mail: personalas@ekskomisarai.lt
www.ekskomisarai-biuras.lt/karjera

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80

info@klion.lt

new MEN
Style®

Wypożyczanie i sprzedaż garniturów męskich

Kaļvarijū 140A, Vilnius
tel. 8 645 10 020
eļ.p.: info@newmen.lt

www.newmen.lt

7.00 S. „Teatr Pana Skarpety”
 7.10 Alchemik
 7.25 S. anim. „Stacykowo”
 7.35 Pozyteczni.pl
 8.00 Info Wilno
 8.15 Studio Wilno
 8.35 Rozmowy (nie)wygodne
 9.35 S. „Sześć sióstr”
 10.30 Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki
 10.55 Gra słów
 11.20 Alchemik
 11.30 S. anim. „Stacykowo”
 11.45 Ukryte skarby
 12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
 12.35 S. „Leśniczówka”
 13.00 Info Wilno
 13.05 Całkiem niezła historia
 13.15 Prywatne życie zwierząt
 13.40 Hity wszech czasów
 14.35 „Pasjonaci”
 15.00 Słownik polsko@polski
 15.25 Dobre historie
 16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
 16.20 S. „Klan”
 16.45 S. „Barwy szczęścia”
 17.10 S. anim. „Stacykowo”
 17.20 Raport naukowy
 17.45 S. „Ja wam pokażę!”
 18.30 Polacy Świata
 18.35 Z Historią na Ty
 19.00 Info Wilno
 19.15 Studio Wilno
 19.35 Polska i świat z historią w tle
 19.50 S. „M jak miłość”
 20.35 Res Poloniae
 21.00 Muzyka na weekend
 21.55 Paraniernormalni Tonight
 22.40 Całkiem niezła historia
 22.50 Polacy Świata
 23.00 S. „Archiwista”
 23.45 Info Wilno
 00.05 Studio Wilno

00.20 Litwa nieoczywiście
 00.40 Res Poloniae

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
 6.02 Dzień dobry Litwo
 6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
 9.00 S. „Morderstwa na północy”
 9.50 S. „Krzyk o pomoc”
 10.40 S. „Cała Schnell”
 11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
 12.15 Euromaxx
 12.30 Kto i dlaczego?
 13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
 13.45 Litwa tańczy
 14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
 16.15 S. „Raj dla kobiet”
 17.00 Festiwal Piosenki „Studium Stulecia”
 18.30 Ważna godzina
 19.30 Festiwal Piosenki „Studium Stulecia”
 20.00 Koncert
 23.00 S. „Wikingowie”
 23.45 S. dok. „Rejsy dookoła świata”

6.00 Filmy anim.
 6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
 7.00 S. „Płomień”
 8.00 S. „Stodko razem”
 9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
 10.00 S. „Krwawe kwiaty”
 12.00 Wiadomości
 13.20 Panna chłopka
 14.30 S. „Inna miłość”
 15.30 S. „Aromat miłości”
 16.30 Dobry wieczór, Litwo
 18.30 Wiadomości
 19.25 Piłka jest okrągła
 19.30 KK2
 20.00 Od...do...
 20.30 Panna chłopka
 21.30 Wiadomości
 22.30 „Zakładnik” thriller
 00.55 S. „FTB”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
 6.05 Przyjazna Litwa
 7.00 Kto i dlaczego?
 7.30 Pasek zatrzymania
 8.30 Menora
 9.00 Dzień dobry, Litwo
 11.30 Nasza rosyjska ulica
 12.00 Życie na wsi jest dobre
 12.30 To jest mój ogród
 13.00 Żyj tak czysto, jak to możliwe
 13.30 „Dalej od miasta”
 14.00 Szczury książkowe
 14.30 S. dok. „Roger Corman – Papież kina popowego”
 15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
 16.25 Opowieści z Japonii
 16.30 Dzień dobry, Litwo
 18.00 Koncert
 20.00 Żyj tak czysto, jak to możliwe
 20.30 Panorama
 21.00 Temat dnia
 21.33 „Trzy” dramat
 23.15 Oto kino
 23.45 Euromaxx
 00.00 Wiadomości DW (ros.)
 00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 „Rolnicy szukający miłości”
 7.00 TV pomoc
 8.55 S. „Pani Fazylet i jej córki”
 10.00 S. „Trójkąt miłosny”
 11.00 S. „Kobiety lekarz”
 12.00 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
 14.00 S. „Niezrównana miłość”
 15.00 S. anim. „Simpsonowie”
 16.00 TV3 wiadomości
 16.30 TV Pomoc
 18.30 TV3 wiadomości

19.30 „Rolnicy szukający miłości”
 20.30 S. „Ruth z Hollywood”
 21.00 Wieczorne wiadomości TV3
 22.00 „12 rund” thriller
 00.15 Turniej koszykówki mężczyzn

6.00 „Zasady mojej kuchni”
 7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
 8.30 S. „Oddział nr 44”
 9.30 S. „Toptun”
 10.30 „Wezwanie”
 11.30 S. „Świeża krew”
 12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
 13.30 „Zasady mojej kuchni”
 15.00 S. „Pod pokładem”
 16.00 S. „Toptun”
 17.00 S. „Świeża krew”
 18.00 S. „CSI. Miami”
 19.00 S. „FBI”
 20.00 „Ale numer!”
 21.00 „Kod dostępu” film fab.
 23.05 „Bad Ass: Twardziel” komedia

5.30 Nowy dzień
 6.30 S. dok. „Na tropie zabójców”
 7.30 Pytanko
 8.00 S. „Szpital centralny”
 9.00 S. „Realna mistyka”
 10.00 S. „Strażnik Karpacki”
 11.00 S. „Raj”
 12.00 O przyjemnościach łaźni
 12.30 Formuła zdrowia
 13.00 Nowy dzień
 14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
 15.00 Realna mistyka
 16.00 Reporter
 16.20 Sport. Pogoda
 16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
 17.00 S. „Szpital centralny”
 18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda
 18.30 Anatomia mieszkania
 19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
 20.00 Reporter
 20.40 Sport. Pogoda
 20.20 S. „Realna mistyka”
 21.25 S. „Raj”
 22.30 Reporter
 22.50 Sport. Pogoda
 23.00 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
 23.30 S. „Szpital centralny”
 00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.45 S. „Elementary”
 7.25 S. „Cobra 11”
 8.30 „Magazynewe wojny”
 9.00 „Na dwóch kołach”
 9.30 S. „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
 10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
 11.00 S. „Najlepsi kierowcy ciężarówek”
 12.00 „Walki Tytanów”
 13.00 „Jeden”
 14.00 S. „Cobra 11”
 15.00 S. „Chicago Fire”
 16.00 S. „Elementary”
 18.00 S. „Simpsonowie”
 19.00 Turniej koszykówki mężczyzn
 21.00 „Porwanie” thriller
 23.10 S. „Szczęki szatana”
 00.15 S. „Krew i skarb”

6.00 S. „Skradzione życie”
 7.00 S. „Nieśmiertelnik”
 8.00 S. „Ślepa”
 9.00 S. „Zakazany owoc”
 10.00 S. „Major Crimes”
 11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
 12.00 S. „Zabójcze umysły”
 13.00 S. „Prawo i porządek”
 14.00 S. „Partnerki”

15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Nie zabijaj”
23.05 S. „Pacifistic Criminal”
01.15 S. „Spirala”

06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Dobre historie”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „To się opłaca”
13.55 „Park Narodowy Masai Mara” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
19.55 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 Pytanie dnia”
21.18 „Reporterzy”
21.35 S. „Ojciec Mateusz”
22.30 „Sprawa dla reportera”
23.25 „Gra na Maksa”

07.00 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”

07.50 „Tamte lata, tamte dni”
08.30 „Podróże z historią”
09.10 „Rzecz Polska”
09.35 „Którędy po sztuce”
10.00 S. „Dom”
11.50 „Do widzenia, do jutra”
13.45 „Reżyserzy”
14.35 „Rodzina Durrellów”
15.40 „Panna Nikt” dramat
17.30 S. „Dom”
19.15 „Tamte lata, tamte dni”
19.50 „Amerykańskie Tournee” dramat
21.00 „Kobra – Toccata” spektakl
22.30 „Informacje kulturalne”
22.50 S. „Trzeci oficer”
23.50 „W trzy miesiące dookoła świata” film obyczaj.

7.00 „Dziennik Regionów”
7.30 „Słownik polsko@polski”
8.00 „Jak to działa”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Kamperem po Południu”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Kabaretowe Naj”
13.50 S. „O mnie się nie martw”
15.35 „Studio w kontakcie”
16.20 „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
16.35 S. anim. „Miś Uszatek”
16.40 „Wyprawa profesora Gąbki”
17.00 „Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Dziennik Regionów
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 „Gra słów.

Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Polacy w kosmosie”
19.50 „Całkiem niezła historia”
20.10 „Studio Lwów”
20.30 „Wędrowiec Polski”
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „Ekstradycja 2”
22.20 S. „Glina”
23.15 „Polonia 24”
23.50 Koncert

07.00 „Był taki dzień”
07.35 „Ja Cię uczyci każę”
07.55 „Archiwum zimnej wojny”
08.25 „Piosenką przez historię”
08.35 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
09.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.00 „Kuchnia Jagiellonów”
10.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.30 „Historia Polski”
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.50 „Pod niebem”
12.05 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.55 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
13.05 „Było, nie minęło”
13.30 S. „Sława i chwala”
14.25 „Polacy na ratunek Żydom”
14.40 S. dok. „Cztery strony świata”
15.30 „Książ. Klucz do Śląska” film dok.
16.25 „Świadkowie czasu”
16.35 „Korona królów”
17.05 „Zamki kresowe Rzeczypospolitej”
17.20 „Sensacje XX wieku”
18.10 „Generał Władysław Sikorski” film dok.
18.45 „Myśliciele”
18.50 „Archiwum zimnej wojny”
19.20 „Skrzydłaci

rycerze” film dok.
19.30 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
20.55 „Piosenką przez historię”
21.05 „VI Brygada Pani Komendant” film dok.
22.00 „Bo oszalałem dla niej” komediodramat
23.40 „Na dobranoc” film TVP

00.00 Siostry Magdalenki od Pokuty
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sanktuarium polskie
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Opowieści z Księgi Cnót
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 „Cudem jest w naszych oczach” 25 lat Radia Maryja
07.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
07.50 Muzyczne chwile
08.00 Po stronie prawdy
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Słowo życia
09.40 Poznajemy Polskę
09.55 Święty na każdy dzień
10.00 Na zdrowie
10.20 Opowieści z Księgi Cnót
10.45 Fatima miejsce wybrane przez Maryję
11.00 Informacje dnia

11.15 Rozmowy niedokończone
12.25 Myśląc Ojczyzna
12.35 Przyroda i ludzie
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Wykłady z Konferencji „Kryzys praworządności i wymiar sprawiedliwości – co dalej?”
13.50 20 czerwca 1941 roku
14.20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Testament Miłości Jana Pawła II w Ełku
15.50 Ma się rozumieć
16.00 Konferencja prasowa Prezesa NBP Adama Glapińskiego
17.00 Informacje dnia
17.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
17.35 Sól ziemi
18.00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
20.25 Akademia prolife
20.30 Przyjaciele i bohaterowie
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Głos Polski
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Ludwik Maria Grignon de Montfort
23.55 Słowo życia

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Ocalić dom
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy staroci: renowacje
22.00 Łowcy staroci: renowacje
23.00 Dom na piaskach
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP

POLONIA

7.00 „Licz na Wiktora”
7.05 Superkrowe ABC
7.30 Tajemnice sal operacyjnych
7.55 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.30 Polonia 24
9.05 Jak żyje las...
9.25 Jęczyczek u wagi
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Okrasa łamie przepisy
11.00 Gra słów
11.20 Superkrowe ABC
11.45 Perły Bałtyku
12.10 Fajna Polska
13.00 Info Wilno
13.05 Pożyteczni.pl
13.30 Zakochaj się w Polsce
13.50 Paraniernormalni Tonight
14.35 Va Bangue
15.25 Welon, fura i brawura
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 „Licz na Wiktora”
17.20 Superkrowe ABC
17.45 S. „Na dobre i na złe”
18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 S. „Ranczo”
20.20 Jęczyczek u wagi
20.35 Res Poloniae
21.00 Lincz
23.05 S. „Ojciec Mateusz”
23.45 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Rzecz Polska
00.35 Res Poloniae
01.05 S. „Na dobre i na złe”

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”

10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
13.45 Litwa tańczy
14.00, **15.00**, **16.00**, **16.30** Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 Festiwal Piosenki „Studium Stulecia”
18.30 Ważna godzina
19.30 Festiwal Piosenki „Studium Stulecia”
20.30 Panorama
21.00 Festiwal Piosenki 2024
23.30 „Dziewczyna z Doliny” komedia
01.15 „Porozmawiamy o zrównoważonym rozwoju” film dok.

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Płomień”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.20 Panna chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 KK2
21.00 „Pan i pani Smith” komedia
23.25 „Opancerzony” film fab.

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Herbata
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 „Antanas Sutkus.

sceny z życia fotografa.” film dok.
8.30 Babciu, naucz mnie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Śniadanie u sąsiada
12.00 Dajmy czadu!
13.05 „Liga Talentów Muzycznych 2024”
14.00 Więcej niż nauczyciel
14.30 „Litwin w sercu”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.25 Tematy wideo w Japonii
16.30 Dzień dobry, Litwo
18.00 „TOPsport A liga” litewskiej piłki nożnej. Kowno „Žalgiris” – Wilno „Žalgiris”
20.30 Panorama
21.00 „Pogarda” dramat
22.45 S. „Kudamm 56”
00.20 Wiadomości DW (ros.)
00.35 Dziś na świecie (ros.)

6.00 „Rolnicy szukający miłości”
7.00 „TV pomoc”
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
17.55 Talenty grillowania LIDL
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Śpiewaj” film anim.
21.40 Mistrzostwa Europy piłki nożnej
00.00 „The Day Shall Come” komedia

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Toptun”
10.30 „Wezwanie”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Toptun”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 Wrestling
21.00 „Muzzle” thriller
23.05 „Kod dostępu” film fab.

Irytas.tv

5.30 Nowy dzień
6.30 S. dok. „Na tropie zabójców”
7.30 Akademia wsi
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Raj”
12.00 Anatomia mieszkania
12.30 Cel podróży
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Rozmowy nad morzem
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Pytanko
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Raj”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Anatomia mieszkania
23.30 S. „Szpi-

tal centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.40 S. „Elementary”
7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 S. „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Najlepsi kierowcy ciężarówek”
12.00 „Walki Tytanów”
13.00 „Jeden”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Elementary”
18.00 „Wojny magazynowe”
18.40 Mistrzostwa Europy w piłce nożnej
21.00 Wiadomości
22.00 „Ugotowany” dramat
00.05 „Siła przetrwania” dramat

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Szczęśliwa Dolina”
23.20 S. „Zanim

umrzemy"
01.30 S. „Nie zabijaj”

06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Życiowe wybory”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Park Narodowy Masai Mara” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.15 „Gra na Maksa”
21.30 „EURO 2024”
00.15 S. „Gra na Maksa”

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.15 „Muzyczne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.40 „Podróż z historią”
09.25 „Wędrowiec Polski”
10.00 S. „Dom”
11.45 „Panna Nikt” dramat
13.55 „Amerykańskie

Tournee” film dok.
15.00 „Rodzina Durrellów”
16.00 „Daleko od okna” dramat
18.10 „Informacje kulturalne”
18.35 „Rozmowy o zmierzchu i świcie”
19.10 „Kobieta z przeszłością” film dok.
20.00 „Projektując przyszłość” film dok.
21.00 „Diabli mnie biorą” komedia
22.50 S. „07 zgłoś się”
00.10 „Człowiek, który spadł na Ziemię” film science fiction

7.00 „Dziennik Regionów”
7.30 „Zakochaj się w Polsce”
8.00 „Makłowicz w podróży”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Studio Lwów”
12.30 S. „Trzecia połowa”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 „OPOLE 2014 – recital Edyty Geppert”
13.50 S. „Za marzenia”
15.35 „Polonia 24”
16.15 S. anim. „Eliasz i Pistulka”
16.25 S. anim. „Dziwne przygody Koziołka Matołka”
16.35 „Baśnie i bajki polskie”
17.00 Szansa na sukces. Opole 2024
18.00 Dziennik Regionów
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Zakochaj się w Polsce”
19.50 „Kabarowe Naj”
20.10 „Ola Polonia”
20.30 Wędrowiec Polski
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „Przystań”
22.15 S. „Na sygnale”

23.10 S. „Czterdziestolatek”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.00 „Był taki dzień”
07.35 „Ja Cię uczę”
08.00 „Archiwum zimnej wojny”
08.30 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
08.40 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
10.05 „Polska z bocznej drogi”
10.15 „Kuchnia Jagiellonów”
10.40 „Polska z bocznej drogi”
10.50 „Historia Polski”
11.30 „Piosenką przez historię”
11.40 „Encyklopedia II wojny światowej”
12.05 „Szlak Snów” film dok.
12.50 „Działo się w Krakowie”
12.55 „To tylko marzenia” film dok.
13.15 „Było, nie minęło”
13.40 „Był taki dzień”
13.45 S. „Sława i chwała”
14.40 „Przyrodnicze opowieści Włodzimierza Puchalskiego”
15.10 „Obcy na mojej kanapie” film dok.
16.00 „Był taki dzień”
16.05 „Kółko historii”
16.35 „Korona królów”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.50 „Marzyciele”
18.10 „Droga do Ostrej Bra my” film dok.
18.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
18.50 „Archiwum zimnej wojny”
19.20 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
19.30 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
21.05 „Generał Władysław Sikorski. Tajemnica śmierci” film dok.
22.05 „Niezłomni – Zdzisław Broński”

22.10 „Tadeusz Romer. Misja niemożliwa” film dok.
23.05 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”
23.08 „Niewiedoma Henryka Fasta” film dok.
23.50 S. „Tulipan”

00.00 János Esterházy. Niewymazana historia
01.00 Modlitwa w Sanktuarium św. Józefa w Kaliszu
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Przyjaciele i bohaterowie
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Głos Polski
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Republika Pawłowska
06.30 Ze szkolnej ławki
07.40 Jasna Góra. Sanktuarium Narodu
08.45 Mateczniki Polskości
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.40 Słowo życia
09.45 Od rycerza do żołnierza
10.10 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 Jestem mamą
11.00 Informacje dnia
11.15 Wyjście
12.10 Muzyczne chwile
12.25 Głos Polski
12.35 Prawda znalazła swój dom
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Walka o życie
13.55 Zgubić z oczu brzeg
14.30 Msza świę-

ta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Drzwi do lasu
15.55 Słowo życia
16.00 Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
16.20 Mocni w Wierze
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Natura Obiektywnie
17.40 Prosto o gospodarce
18.00 Powołanie w powołaniu
18.30 Geopolityka
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Westerplatte Młodych
20.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
20.30 Brat Franciszek
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Święty Patryk, apostoł Irlandii
23.55 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
14.00 Gorączka złota
19.00 Jak to działa?
20.00 Fani czterech kótek: renowacje
21.00 Truckerzy
23.00 Najszybsze pościgi Ameryki
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP

WILNO

7.00 Info Wilno
7.15 Studio Wilno
7.35 Anna Dymna spotkajmy się
8.00 Rok w ogrodzie
8.30 S. „Rzeka kłamstwa”
10.05 „Przyjaciele” widowisko
10.20 Alchemik Ciśnienie
10.30 S. „Ucieczka wycieczka”
11.00 Pociąg do smaku
11.25 Imbir i Cytryna
11.45 S. „Plebania”
12.40 Anna Dymna – spotkajmy się
13.05 Przyrodnik na tropie
13.30 Giganci historii
14.20 Fajna Polska
15.05 Va Banque
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Ojciec Mateusz”
17.05 Z Historią na Ty
17.30 Nowe spojrzenie
17.55 Całkiem niezła historia
18.15 S. „Młody Piłsudski”
19.00 Info Wilno
19.15 Ewangelia Litewski
19.25 Tygiel
19.45 S. dok. „Rzecz Polska”
20.00 Polacy to wiedzą!
20.30 Res Poloniae
21.00 Dziennik Regionów
21.25 „Wszystko co kocham” film fab.
23.00 S. „Ranczo”
23.40 Info Wilno
00.00 Paranienormalni Tonight
00.45 Całkiem niezła historia

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 STOP linia
7.00 Weranda

7.30 Styl
8.30 Nie mam tylu lat
9.00, 9.35, Dzień dobry Litwo
9.30 Wiadomości
10.00 Uroczystość wręczenia nagród państwowych
11.15 „Dryf Północny” folm dok.
12.00 „Uroczystość podniesienia flagi państwowej”
13.00 Dzień Stanu. Św. Msza z Wilna Św. Biskup Stanisław i św. Bazyliki Archikatedralne Władysława
14.00 „Najpiękniejsze pieśni poetów”
15.45 Wiadomości
16.00 Festiwal Piosenki „Studium Stulecia”
18.30 Wiadomości
19.00 Festiwal Piosenki „Studium Stulecia”
20.30 Panorama
21.00 Odśpiewanie „Hymnu Narodowego”.
21.05 Festiwal Piosenki 2024
00.30 „Dziewczyna z Doliny” komedia

6.00 Filmy anim.
8.00 „Jak wytresować smoka” film anim.
9.55 „SpiderMan Uniwersum” film anim.
12.15 „Agent XXL 2” komedia
14.20 „Wszystko się wali” komedia
16.25 „Poznaj naszą rodzinę” komedia
17.55 „W świecie zwierząt”
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 „Królowna Śnieżka” komedia
21.35 „Last Vegas” komedia
23.45 „Włoska robota” thriller

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.02 Pole bitwy
6.30 Weranda
7.00 Przyjazna Litwa
7.50 Że pochwały są zielone. na Litewski Festiwal Piosenki
9.00 To jest mój ogród.
9.30 Dalej od miasta
10.00 Pomocnik talerzowy
10.30 Białoruska Pogoń
11.00 Jesteśmy Ukraińcami
11.30 Nasza rosyjska ulica
12.00 Śniadanie u sąsiada
12.30 Litwin w sercu
13.30 Euromaxx
14.00 Forum „20 lat UE i NATO”
15.00 „Szkolenie żołnierzy rezerwy oczami rezerwistów” film dok.
15.30 Koncert życzeń
17.05 „Lot przez Atlantyk” dramat historyczny
18.40 Opera kolozowa „Mažvydas”
20.30 Panorama
21.00 „Osmiornica” thriller
23.10 Koncert
00.40 „Długi film o życiu” komediodramat

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Droga żywności”
10.00 S. dok. „Tajemnice Mekongu”
11.10 S. dok. „Zmysły zwierząt”
12.15 „100% Coco New York” komedia
13.55 „Ostatni smok: Zemsta” dramat
15.50 „Nania w akcji” komedia
18.30 Wiadomości TV3
19.30 „Król Karol” film dok.
20.55 Festiwal śpiewania hymnów. Pozdrowienia z Litwy
21.40 Mistrzostwa Europy w piłce nożnej.

00.00 S. dok. „Dom koszykówki”

6.00 Wezwanie
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Ale numer!”
9.00 „LEGO Masters”
10.00 S. dok. „Kto jest panem w domu?”
10.30 S. dok. „Bardzo uroczę zwierzęta”
11.40 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.45 „Przyjaciel na całe życie”
13.20 „Katastrofy ludzkości”
14.35 42. Międzynarodowy Festiwal Cyrkowy w Monte Carlo
17.15 „Przyjemniaczek” komedia
19.10 „Ścisłe tajne!” komedia
21.00 „Na podłuchu” thriller
22.55 Wrestling

Irytas.tv

6.00 S. „Na tropie zabójców”
8.00 W cieniu mężczyzn
8.30 „Szlaki partyzanckie”
9.00 Koncert
11.00 Przysmażki z grilla
11.30 Anatomia mieszkania
12.00 S. „Strażnik Karpacki”
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
16.00 Wiadomości
16.30 Rozmowy nad morzem
17.00 Koncert
18.00 Wiadomości
18.30 Koncert
20.30 „Herkus Mantas” dramat
22.30 Wiadomości
23.50 S. „Strażnik Karpacki”

6.10 „Gwiazdy

lombardu”
6.30 „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
7.30 „Najlepsi kierowcy ciężarówek”
8.30 „Inny świat. Nepal”
9.30 „Przewodnik budowlany”
10.00 „Jestem rajdowcą”
10.30 „Gazas dugnas”
11.00 „Napać na śmieci”
11.30 S. dok. „Młode zwierząt. Pierwszy rok życia”
12.45 S. dok. „Japońska przyroda”
13.55 „Przetrawianie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 Magazynowe wojny
18.40 Mistrzostwa Europy w piłce nożnej.
21.00 Wiadomości
21.50 Sport
22.05 Przegląd Mistrzostw Europy w piłce nożnej
22.15 Magazynowe wojny
22.50 Turniej koszykówki mężczyzn
 01.00 „Radio-wóz” thriller

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Świat ogrodników”
8.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
10.00 S. „Uczeń”
11.15 „Kocham Twój Ogród”
12.20 „Młodzi o 10 lat”
13.25 „Rzym rozpakowany”
14.45 „Zamieńmy się żonami”
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Kłamstwo za kłamstwem”
19.45 S. „Zabójcze tropiki”
21.00 S. „Imma Tataranni”

23.30 S. „Szczęśliwa Dolina”

06.45 „Balans bieli”
07.25 S. „Awanturnia o Basie”
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
08.40 „Rok w ogrodzie”
09.05 „Rok w ogrodzie Extra”
09.20 „Pełnosprawni”
09.50 „Fascynujące miejsca”
10.35 S. „Ranczo”
11.30 S. „Komisarz Alex”
12.30 S. „Ojciec Mateusz”
13.30 „Angelika i król” film przygodowy
15.25 „Okrasa łamie przepisy”
16.00 S. „Miłość i medycyna”
16.50 „61. KFPP w Opolu”
18.00 „Teleexpress”
18.30 „Mecz telewizyjny piłkarski”
19.25 „Gra na Maksa”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „19.30”
21.25 „EURO 2024”
00.15 S. „Gra na Maksa”

07.05 „Jadzia” komedia
08.50 „Piwnica Wandy Warskiej”
09.45 „Tamte lata, tamte dni”
10.25 S. „Daleko od szosy”
11.55 Koncert
13.10 „Życie i role Anny Magnani” film dok.
14.20 Informacje kulturalne
14.50 „Jeśli dziś jest wtorek, to jesteśmy w Belgii” komedia

16.45 „Diabli mnie biorą” komedia
18.30 Wydarzenie aktualne
19.10 S. „Hrabia Monte Christo”
21.00 „Skłodowska” film biograficzny
23.00 Koncert
00.40 „Armia cieni” film wojenny

7.00 „Dziennik Regionów”
7.30 „Balans bieli”
8.00 „Operacja zdrowie”
8.30 Pytanie na śniadanie
12.20 „Leśni zapalacze” film dok.
12.50 S. „Trzy Szalone Zera”
13.55 „Wędrowiec Polski”
14.30 S. „Przystań”
15.25 „Forum”
16.25 „Okrasa łamie przepisy”
17.00 „Kulturalni PL”
18.00 „Dziennik Regionów”
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 S. „Za marzenia”
19.10 „Szansa na sukces. Opole 2024”
20.05 „Polacy na medal”
20.30 „Wędrowiec Polski”
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „Czas honoru”
22.15 „Pułapka” film sensac.
00.15 World News Flash

07.55 „Był taki dzień”
07.59 „Szerokie tory”
08.25 „Zakochaj się w Polsce”
08.45 „Myśliciele sylwetki polskie”
08.50 „Korona królów. Jagiellonowie”

09.15 „Koniec sezonu” film dok.
09.35 „Był taki dzień”
09.38 „W kotle historii”
10.05 „Arsenał. Magazyn militarno – historyczny”
10.30 s. „Janosik”
11.15 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
12.05 „Kazimierz miasto snów”
12.35 S. dok. „Cztery strony świata”
13.25 „Działo się w Krakowie”
13.30 „Złoto, waluta zachłanności”
14.20 „Myśliciele”
14.35 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”
14.50 „Wojownicy czasu”
15.20 „Złoto dezertów” komedia
16.25 „Będziemy Polakami”
17.15 „Sensacje XX wieku”
17.35 „Działo się w Krakowie”
17.40 „Sensacje XX wieku”
18.05 „Niezwykłe historie z pocztówek”
18.20 „Zapora. Energia dla Niepodległej” film dok.
19.04 S. „1920. Wojna i miłość”
19.45 „Errata do biografii Józef Mackiewicz”
20.15 „Giganci historii”
21.00 „Kamerdyner” dramat
23.20 „Polska i świat z historią w tle”

00.00 Żywa nieć tradycji
00.30 Regał
01.00 Słowo życia
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Geopolityka
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć

02.15 Westerplatte Młodych
02.55 Święty na każdy dzień
03.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
03.30 Brat Franciszek
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Natura Obiektywnie
06.25 Jerzy Popiełuszko Postanien Prawdy
07.55 Polka
08.25 Sól ziemi
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Westerplatte Młodych
10.00 Mali Bracia Ubogich
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Retrospekcja
11.20 Muzyczne chwile
11.35 Słowo życia
11.40 Polski Punkt Widzenia
12.00 Kropelka radości
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu
13.50 Natura Obiektywnie
14.20 Ocalić od zapomnienia
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
15.35 Słowo życia
15.40 Święty na każdy dzień
15.45 Jak wygrać małżeństwo?
16.00 Polskie dziedzictwo

16.30 Wierzę w Boga
16.50 Krótka Historia Zbawienia Bóg spotyka się z człowiekiem
17.00 Informacje dnia
17.10 Historia PL
17.30 Opiekuńcze skrzydła – Hospicjum św. Anny w Lubartowie
18.00 Z Parlamentu Europejskiego
18.30 Nowa Ewangelizacja
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 W naszej Rodzinie
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Manna z Nieba
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Warto być ojcem
23.15 Wyrwani z ulicy

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
10.00 Skarby z szopy
12.00 Najniebezpieczniejszy zawód świata
14.00 Obrońcy zabytków
16.00 Kontrola graniczna Hiszpanii
18.00 Jak to działa?
19.30 Europejskie Służby Straży Granicznej
20.00 Łowcy opali
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
22.00 Amerykańskie złoto
23.00 Łowcy staroci
00.00 Ocalić dom

7.00 Info Wilno
7.15 Kresowe grody i rody
7.30 Kazachstańska Odyseja
8.00 Wilno na Dzień dobry
9.00 Imbir i Cytryna
9.25 Detektyw Literka
9.40 Awantura o Basię
10.15 Moda na rodzinę
10.40 Studio Raban
11.05 Ziarno
11.30 Unia kulinarna
11.50 Litwa nieoczywista
12.10 S. „Plebania”
12.55 Jak żyje las...
13.15 Przyrodnik na tropie
13.45 Ewangelia Litewski
14.00 Transmisja Mszy Świętej
15.10 Nowe spojrzenie
15.35 Kresowe grody i rody
15.50 Polacy Światu
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Blisko, coraz bliżej”
17.45 Imbir i Cytryna
18.05 S. „O mnie się nie martw”
18.50 Mieszkać pięknie
19.15 Giganci nauki
20.05 Tacy byliśmy
20.30 Res Poloniae
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Rzeka kłamstwa”
22.50 Kryminalna Wileńszczyzna
23.05 To jest grane
23.30 Tygiel
23.50 Dziennik Regionów
00.15 Imbir i Cytryna

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Herbata

7.00 Niezwykli ludzie
7.30 Świąteczne myśli
8.00 Babciu, naucz mnie
8.30 Życie na wsi jest dobre
9.00 To jest mój ogród
9.30 Notatki przyrodnika
10.00 Encyklopedia Gustawa
10.30 Dzieci tysiąclecia Litwy.
11.30 Mój najlepszy przyjaciel
12.00 S. dok. „Serengeti”
12.55 S. „Historia życia”
13.50 „Poirot Agathy Christie”
15.30 Wiadomości
15.45 Na drodze sprawiedliwości
16.45 Dajmy czadu!
18.00 Niezwykli ludzie
18.30 Wiadomości
19.00 Chwile Festiwalu Piosenki Stulecia
19.30 Tydzień
20.30 Panorama
21.00 S. „Sisi”
21.50 „Trzej mężczyźni i dziecko” komediodramat
23.30 „Ośmiornica” thriller

6.00 Filmy anim.
9.30 „Małolaty u taty” komedia
11.15 „Mój przyjaciel Hachiko” film fab.
13.00 „Jupiter: Intronizacja” film fab.
15.15 „Truman Show, The” dramat
17.20 Teleloto TV gra
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 „Spider-Man.: Homecoming” film fab.
22.15 „Baby Driver” thriller
00.35 „Incydent” thriller

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Filmy anim.
9.00 Nie ma tylu lat.
9.30 Drogi
10.00 7 dni Kowna
10.30 Wiara i życie
11.00 Babciu, naucz mnie
11.30 Menora
12.00 Niedzielne przemyslenia
12.30 „Baśnie Brati Grimm” film rodzinny
13.30 S anim. „Smerfy”
13.45 „Baśnie Brati Grimm” film rodzinny
14.45 „Keet i Koen poszukują Bassiego i Adriaana” film rodzinny
16.05 S. anim. „Cudowny. Opowieści Biedronki i Czarnego Kota”
16.30 Fokus
17.00 Herbata
18.00 Festiwal „Gaida 2023”
19.15 Koncert
20.05 „Łzy i modlitwy” film dok.
20.30 Panorama
21.00 Koncert
22.45 Moja piosenka
00.00 „Trzej mężczyźni i dziecko” dramat

6.00 Seriale anim.
8.00 S. anim. „Simpsonowie”
9.00 „Witajcie!”
10.00 S. dok. „Tajemnice Mekongu”
11.10 S. dok. „Zmysły zwierząt”
12.15 „10 dni z tatą” komedia
14.15 „Wimble-don” komedia
16.10 „Ten pierwszy raz” dramat
18.30 TV3 wiadomości
19.30 Rzucamy monetą
21.40 „Rambo V” film fab.

23.00 S. dok. „Dom koszykówki”

6.00 Wezwanie
7.00 „Realna mistyka”
8.00 „Kolory lasu”
8.30 „Róg tura”
9.00 „LEGO Masters”
10.00 S. dok. „Kto jest panem w domu?”
10.30 S. dok. „Surowa Alaska”
11.40 S. dok. „Warsztat naprawczy”
12.40 „Katastrofy ludzkości”
13.50 „Realna mistyka”
14.55 „Walka ekstrasensów”
17.30 „Osobowości narodowej pracy”
19.30 „Clarkson's Farm”
20.40 S. „The Grand Tour”
22.10 „Sin City” thriller

6.00 S. dok. „Na tropie zabójców”
8.00 Przymiski z grilla
8.30 Akademia wsi
9.00 S. „Dziki”
10.00 W świecie koszykówki
10.30 Cel podróży
11.00 Kod zdrowia
12.00 S. „Strażnik Karpacki”
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
16.00 Wiadomości
16.30 24/7
17.30 Pytanko
18.00 Wiadomości
18.30 W świecie koszykówki
19.00 S. „Dziki”
20.00 Wiadomości
20.30 S. „Realna mistyka”
22.30 Wiadomości
23.00 S. „Strażnik Karpacki”
01.00 S. „Historia jednego przestępstwa”

6.10 „Gwiazdy lombardu”
6.35 „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
7.30 „Najlepsi kierowcy ciężarówek”
8.30 „Inny świat. Nepal”
9.30 „Na jednym końcu haczyk”
10.00 „Egazy dognas”
10.30 „Na dwóch kołach”
11.00 „Gwiazdy lombardu”
11.30 S. dok. „Młode zwierząt. Pierwszy rok życia”
12.45 S. dok. „Macro Worlds”
13.55 „Przetrawianie”
15.00 S. dok. „Wezwanie złamanej czaszki”
16.00 „Wojny magazynowe”
18.00 „Gwiazdy lombardu”
19.00 Powrót do natury
20.00 S. dok. „Instytnkt przetrwania”
21.00 Wiadomości
21.50 Sport
22.05 Przegląd Mistrzostw Europy w piłce nożnej
22.10 „Captain Fantastic” komedia
00.45 „Ugotowany” dramat

6.10 „Prosta kuchnia Mary”
6.40 „Świat ogrodników”
8.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
10.00 S. „Uczeń”
11.15 „Rolnik szuka żony”
13.00 Pozdrowienia
15.45 „Złoty chłopak” dramat
17.45 S. „Yargi”
18.45 S. „Kłamstwo za kłamstwem”

19.45 S. „Zabójcze tropiki”
21.00 „Morderstwo francuskie”
23.05 „Praktyczna magia” komedia
01.15 „Imma Tataranni”

06.30 „Sprawa dla reportera”
07.20 „Słownik polsko@polski”
07.50 „Słowo na niedzielę”
08.00 Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry
09.00 „Tydzień”
09.30 „Zakochaj się w Polsce”
10.10 „Dwie Joasi” komedia
11.55 S. „Janosik”
12.55 „Między ziemią a niebem” (13.00 Modlitwa Regina Coeli)
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.45 „Biblioteka mądrości”
14.05 „Kamery wśród zwierząt”
15.10 S. „Ogniem i mieczem”
16.15 S. „Dom”
18.00 „Teleexpress”
18.35 S. „Komisarz Alex”
19.40 „Jaka to melodia?”
20.30 „19.30”
21.20 „Młoda Wiktorina” film kostiumowy
23.10 S. „Gra na Maksa”
23.20 „Rolnik szuka żony”
00.25 „Wakacyjna terapia” film fab.

07.05 Zaśpiewajmy to jeszcze raz
08.05 Rozmowy (nie)wygodne
09.00 „Liturgia prawo-

śławna w Kuzawie”
10.05 „Życie i role Anny Magnani” film dok.
11.10 „Od ucha do ucha” filmy anim.
11.40 S. „Thierry Śmiałek”
13.00 „Wydarzenie aktualne”
13.35 „Tamte lata, tamte dni”
14.15 „Potop” film kostiumowy
16.45 S. „Daleko od szosy”
18.15 „Niedziela z...”
21.00 „Strach nad miastem” film fab.
23.15 „Dokument.pl”
00.30 „Dziadowski blues non camera, czyli nogami do przodu” film anim.

07.00 „Dziennik Regionów”
07.35 S. „Ranczo”
08.30 „Pytanie na śniadanie”
13.00 „Anioł Pański”
13.15 „Między ziemią a niebem”
13.50 „Słowo na niedzielę”
14.00 „Transmisja Mszy Świętej”
15.15 „Do śmiechu!”
16.10 „Kiedyś to było...”
17.00 „Makłowicz w podróży. Sycylia”
17.30 „61. KFPP w Opolu”
18.00 „Dziennik Regionów”
18.20 S. „Za marzenia”
19.10 „Jak nas widzą?”
19.35 S. „Ranczo”
20.30 „Wędrowiec Polski”
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „Komisarz Alex”
22.20 „Fuks” komedia
00.25 „Słownik polsko@polski”

07.30 „Był taki dzień”
07.32 „Historia na ten czas”
07.35 „Szerokie tony”
08.00 „Zakochaj się w Polsce”
08.20 S. „Korona królów”
08.45 „Polska z bocznej drogi”
09.00 „Msza grekokatolicka”
09.55 Szlakiem miejsc niezwykłych”
10.00 S. „Zaklęty Dwór”
11.00 „Agnieszka” film dok.
12.00 „Działo się w Krakowie”
12.05 „Kultowe zabytki”
12.55 Był taki dzień”
13.00 „Estonia. Czekać na niedzielę” film dok.
13.45 „Złoto, waluta zachłanności”
14.30 „Był taki dzień”
14.35 „Wojownicy czasu”
15.00 „Działo się w Krakowie”
15.07 „Straszny sen Dwidziusia Górkiewicza” komediodramat
16.45 „Mazury nieodkryte Nad Śniardwami”
17.00 „Giganci historii”
17.40 „Polski zwycięzca bitwy o Atlantyk” film dok.
18.25 „19:91” film dok.
18.45 „Był taki dzień”
18.50 S. „1920. Wojna i miłość”
19.55 „Myśliciele sylwetki polskie”
20.00 „Hiroshima ukryta prawda” film dok.
21.25 „Działo się w Krakowie”
21.30 „Nam nie wolno było płakać” film dok.
22.10 „Riffi po sześćdziesiątce” komedia
23.25 „Mazury nieodkryte”

00:00 Odpowiedzialni za Kościół
00:30 „Mazurek Dąbrowskiego” – od piosenki żołnierskiej do hymnu narodowego
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 Nowa Ewangelizacja
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Święty na każdy dzień
02:15 W naszej Rodzinie
03:20 Muzyczne chwile
03:30 Manna z Nieba
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Polski Punkt Widzenia
05:40 Odpowiedzialni za Kościół
06:05 Generał naszej wolności – Kpt. Janusz Bełza
07:00 Jestem mamą
07:15 Mocni w Wierze
07:45 Regał
08:10 Śp. Ks. Peszkowski
08:45 Ocalić od zapomnienia
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Słowo życia
09:05 Polski Punkt Widzenia
09:25 Święty na każdy dzień
09:30 Z Parlamentu Europejskiego
10:00 Prymas Stefan Wyszyński
10:10 Spotkanie z Magdaleną Buczek
10:15 Manna z Nieba
10:30 Msza święta z Jasnej Góry
11:35 Przegląd
 Katolickiego Tygodnika „Niedziela”
11:40 Na palotyńskim wzgórzu
12:50 Muzyczne chwile
13:00 Anioł Pański
13:15 Papież Polak do Rodaków
13:40 Moja sytuacja jest szczególnie trudna
15:00 Sean – Światło w ciemności świeci
16:00 Wieś to też Polska
17:00 Informacje dnia
17:10 Koncert życzeń
17:45 Wyzwolenie
18:30 Sól ziemi
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Polonijna Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja do Amerykańskiej Częstochowy
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Retrospekcja
22:45 Stan Bezpieczeństwa Państwa
22:55 Święty na każdy dzień
23:00 Polskie dziedzictwo
23:30 Muzyczne chwile
23:45 Jak wygrać małżeństwo?
00:00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00:30 Tam, gdzie Bóg płacze

7.00 Jak to jest zrobione?
9.00 Fani czterech kółek
11.00 Skarby z szopy
15.00 Łowcy stari: renowacje
17.00 Gorączka złota: złoty szlak
19.00 Łowcy stari: renowacje
21.00 Ekspedycja
22.00 Naprawa gospodarstwa
23.00 Nagi instynkt przetrwania
00.00 Wściekłość na drodze

TVP

WILNO

7.00 „Przyjaciele” widowisko
7.20 Jak to działa
8.40 Nowe spojrzenie
9.05 Z Historią na Ty
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.25 Kulinarne wędrówki z Jołą Kleser
10.50 Gra słów
11.15 Przyjaciele
11.25 Detektyw Literka
11.50 Welon, fura i brawura
12.10 S. „Ranczo”
13.05 Info Wilno
13.05 Nowe spojrzenie
13.30 Imbir i Cytryna
13.50 Kabaretowe Naj
14.20 Unia kulinarna
14.35 Anna Dymna spotkajmy się
15.05 Polacy to wiedzą!
15.30 Moda na język polski
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 Barwy szczęścia
17.10 Przyjaciele
17.25 Jak to działa?
17.50 S. „Za marzenia”
18.35 Nienasyceń
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 S. „M jak miłość”
20.20 Hity i historie gwiazd
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 Wielcy Polacy, wielkie historie
22.25 „Poza podejrzeniem” dokument fabularyzowany
23.00 S. „Wojenne dziewczyny”
23.45 Info Wilno
00.00 Studio Wilno
00.20 Kresowe grody i rody

LRT | TV

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**,

8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Ostatni ślad”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
13.45 Litwa tańczy
14.00, **15.00**, **16.00**, Wiadomości
14.20, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Entuzjaści
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wiadomości rowerowe”
22.00 S. „Gang z Birmingham”
23.00 S. „Wikingowie”
23.45 S. dok. „Rejsy dookoła świata”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Płomień”
8.00 S. „Stodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Kac Vegas III” komedia
00.35 S. „FBI”

LRT | PLUS

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.05 Kuchnia Beaty
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Styl
8.30 Droga
9.00 Dzień dobry, Litwo
11.30 Program zdrowego stylu życia
12.00 Dzieci tysiąclecia Litwy
13.00 Encyklopedia Gustawa
13.30 Moja najlepsza przyjaciółka
14.00 Notatki przyrodnika
14.30 „Łzy i modlitwy” film dok.
15.00 „Szkolenie żołnierzy rezerwy oczami rezerwistów” film dok.
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.25 Tematy wideo w Japonii
16.30 Dzień dobry, Litwo
18.30 Koncert
19.00 Weranda
19.30 S. dok. „Nasz wehikuł czasu”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Joe Cocker. Wściekły pies z duszą” film dok.
23.05 S. dok. „Sztuka przestrzeni”
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dzisiaj na świecie (ros.)

6.00 Witajcie!
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczaaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”

20.30 S. „Dotrwaj do trzydziestki”
21.00 Wieczorne wiadomości TV3
21.50 TV3 sport
22.00 „Prawdziwe kłamstwa” dramat
01.00 S. „Hawaii 5.0”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Toptun”
10.30 S. „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Toptun”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Gotowi do walki” dramat
22.45 S. „The Grand Tour”

Irytas.tv

5.30 O przyjemnościach łaźni
6.00 Pytanko
6.30 24/7
7.30 W świecie koszykówki
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 24/7
11.00 S. „Raj”
12.00 Wybieram się na studia
12.30 Akademia wsi
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter

18.20 Sport. Pogoda
18.30 Rozmowy nad morzem
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.55 S. „Elementary”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Jestem rajdowcem”
9.00 „Egązas dugnas”
9.30 S. „Napad na śmieci”
10.00 „Wojny magazynowe”
11.00 S. „Najlepsi kierowcy ciężarówek”
12.00 „Wipeout”
13.00 „Jeden”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Elementary”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 Turniej selekcji olimpijskiej
21.00 „Pompeje” dramat
23.10 „The Lords of Salem” dramat

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”

15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 „Cassandra. Wieczne piękno”
23.05 „Morderstwo w... Blois”
01.15 S. „Spirala”

06.15 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Studio Raban”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 Magazyn Rolniczy
13.55 „Kamery wśród zwierząt”
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
17.50 „Wielka Wyprawa Maluchów”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.18 Reporterzy
21.35 „Mecz turniej piłkarski”
22.30 „Gra na Maksa”
22.45 „Na linii wroga” film akcji
00.25 „Granica obłądu” film dok.

07.05 „Afisz kulturalny ekstra”
07.10 „Muzyczne poranki”
07.50 „Tamte lata, tamte dni”
08.20 „Szlakiem Kolberga”
08.55 „Podróże z historią”
09.35 „Od ucha do ucha” filmy anim.
10.00 S. „Thierry Śmiałek”
11.15 „Rozmowy o zmierzchu i świecie”
11.50 „Listy śpiewające. Baba w babie”
12.50 „Kobieta z przeszłością” film dok.
13.40 „Reżyserzy”
14.25 „Rodzina Durrellów”
15.25 S. „Hrabia Monte Christo”
17.10 S. „Dom”
19.05 „Słowobranie”
19.45 „Portrety Chabrol, antykonformista” film dok.
21.00 „Czysta” film fab.
23.20 „Człowiek z magicznym pudełkiem” film fab.
01.15 „Scena taneczna”

7.00 „Dziennik Regionów”
7.30 „Z historii prawostawia w Polsce. W dobie Sejmu Wielkiego”
7.50 „Polacy Światu”
8.00 „Przystanek slow food”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Ola Polonia”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.25 „Muzyczne NAJ”
13.50 S. „Komisarz Alex”
14.40 S. „Czas honoru”
15.35 „Kulturalni PL”
16.35 „Przyjaciele”
16.45 „Ale talent”
17.00 S. „Korona

królów. Jagiellonowie”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Dziennik Regionów
18.10 „Polska z Miodkiem”
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 S. „Leśniczówka”
19.20 Słownik polsko@polski
19.55 „Stacja Innowacja”
20.20 „Polacy świata”
20.30 „Korona Gór Polski”
21.00 „Dziennik Regionów”
21.25 S. „Lalka”
22.50 „Festiwal 7. Kultur”
23.25 „Kiedyś to było...”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.00 „Był taki dzień”
07.04 „Ja Cię uczę”
07.25 „Spór o historię”
07.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
08.05 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
09.10 „Wiara 44” film dok.
09.40 „Kuchnia Jagiellonów”
10.05 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”
10.10 „Historia Polski”
10.50 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.15 „Saga prastarej puszczy” film dok.
12.05 „Świadkowie nieznanych historii”
12.35 „Było, nie minęło”
13.00 S. „Alternatywy 4”
14.00 „Chopin. Pragnienie miłości” dramat
15.55 „Przestrzeń pamięci”
16.15 „Działo się w Krakowie”
16.20 „Korona królów”
16.45 „Był taki dzień”
16.50 „Sensacje XX wieku”
17.40 „Działo się w Krakowie”
17.45 „Bocznica” film dok.

18.30 „Giganci nauki”
18.50 „Spór o historię”
19.20 „Był taki dzień”
19.25 „Z biegiem lat, z biegiem dni”
20.25 „Świadkowie nieznanych historii”
21.05 „Historia w postaciach zapisana”
22.50 „Historia na ten czas”
23.00 „Agnieszka” film dok.
00.00 „Miniatury filmowe do muzyki klasycznej”

00.00 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
00.30 Tam, gdzie Bóg płacze
01.00
01.05 Świat w obrazach
01.10 Informacje dnia
01.30 Sól ziemi
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Polonijna Pielgrzymka Rodziny Radia Maryja do Amerykańskiej Częstochowy
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Tam, gdzie Bóg płacze
06.10 Sanktuaria polskie
06.30 Odpowiedzialni za Kościół
06.50 Pod opieką Limanowskiej Pani
07.00 Ze szkolnej ławki
08.10 Cystersi powrót do pokory
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Wieś to też Polska
10.15 Słowo życia
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Moja katolicka rodzina
10.55 Święty na każdy dzień
11.00 Informacje dnia
11.15 Więzy krwi
12.20 Stan Bezpieczeństwa Państwa
12.30 Warto być ojcem

12.45 Muzyczne chwile
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Bawer Moja Walka
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Bôtë ju jidą. Pielgrzymka Rybacka
16.00 Góra św. Michała
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Sanktuaria polskie
17.30 Porady Medyczne Bonifratorów
18.00 Świadkowie
18.30 XX Rajd Katyński
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Poznajemy Polskę
20.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Mysłąc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Z wędką nad wodę w Polskę i Świat
23.30 Filmowe Życiorysy PL

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Ocalić dom
17.00 Skarby z szopy
17.30 Skarby z szopy
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacja
21.00 Nagi instynkt przetrwania
22.00 Przeżyć na trawie
00.00 Nagi instynkt przetrwania

W których krajach ludzie mają żyć najdłużej?

W przypadku samych kobiet długość życia ma w 2050 roku wynieść średnio na świecie nieco ponad 80 lat, a mężczyzn równo 76 lat. Państwami, w których oczekiwana długość życia kobiet ma być najwyższa są San Marino (w 2050 roku ma wynieść 90 lat). W Polsce szacowana długość życia kobiet ma w 2050 roku wynosić 84,7 roku. W przypadku mężczyzn najwyższe prognozy spodziewanej długości życia również dotyczą San Marino (87,8). Polska wypada pod tym względem słabiej. Średnia prognozowana długość życia mężczyzn w 2050 ma wynieść 77,6 roku.

Fot. Freepik.com

W Polsce wybrano Drzewo Roku 2024

Buk Serce Wzgórz Dalkowskich głosami internautów został wybrany Drzewem Roku 2024.

„300-letni dalkowski buk purpurowy rośnie w zabytkowym parku przy XVI-wiecznym pałacu w Dalkowie w gminie Gaworzyce w Dolnośląskiem i jest centrum życia mikroregionu.

Legenda głosi, że drzewo to spełnia marzenia. Turyści często wrzucają do dziupli w buku łupinki bukowe z własnymi życzeniami” – poinformował Klub Gaja.

Organizacja ekologiczna poinformowała także, że Serce Wzgórz Dalkowskich w lutym 2025 roku będzie polskim reprezentantem w międzynarodowym plebiscycie Europejskie Drzewo Roku.

Ekolodzy podali, że na drugim miejscu uplasował liczący sobie ponad 300 lat platan Miłości z Targoszyna - również miejscowości w województwie dolnośląskim. Zagłosowało na niego 10,1 tys. osób.

Podium zamknął 350-letni dąb Robert z Warszawy z 6,1 tys. głosami.

Najbardziej zatłoczony przez turystów jest Wersal

Najwięcej turystów odwiedza Wersal - tak wynika z badania analityków Holidu. Rocznie przyjeżdża go zobaczyć 15 mln osób. Wersal znalazł się się na pierwszym miejscu zestawienia najbardziej zatłoczonych atrakcji turystycznych.

Sama Francja jest najchętniej odwiedzanym krajem na świecie. Według danych analityków, Wersal odwiedza 15 mln osób rocznie. Na drugim miejscu uplasowała się islandzka Błękitna Laguna. Jak informują organizatorzy konkursu, tę atrakcję jeszcze 30 lat temu odwiedzało zaledwie około 50 tys. gości rocznie. Dziś jest ich 1,3 miliona.

Fot. Wikipedia.org

Fotomigawka

■ Sztukę można odbierać różnymi zmysłami – i różnymi „oczyma” Fot. Andrius Ufartas, ELTA